

De Soroptimist

jaargang 85
nummer 3
september 2018

Two generations of Soroptimists

Programme
of FSDL90

**Ninety years of
Soroptimism** in
the Netherlands

bewaarexemplaar

90 years

A word from the Union President

90 years ago, the Soroptimist International Union of the Netherlands, Suriname and (at that time) the Antilles was founded in 1928, when the position of women was a lot worse than nowadays.

We can acknowledge that some things have improved for women and girls. We have many more rights. But can we count on them being enforced? Not only in the Netherlands but for all our sisters worldwide? It is unjust that there is still a pay gap between women and men and that too many women are still abused, even in the Netherlands. In many other countries, women and girls also have to worry about the most basic needs: water, food, education and a roof over their heads.

This is why we Soroptimists must work incessantly to educate, empower and enable women and girls everywhere with projects that are attuned to the local conditions. We must work to further the position of women and girls in the Netherlands but certainly also in other countries where gender inequality is inhibiting women from achieving their potential. We must work through our international Soroptimist connections that span the globe. Our sisters from abroad inform us of what still needs to be done and where. We have a lot of skilled professional women among our members, so let's use them at home and abroad. And let us enjoy the friendship that comes forth from working together towards a common goal. I invite you to come and celebrate our goth birthday in Leeuwarden to empower each other and others.

Nienke Feenstra
Soroptimist International Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao

Soroptimist International (1921)

80.000 leden, 3.000 clubs in 132 landen
Vakvrouwen voor vrouwen

Onze 5 doelen

- 1 Het vergroten van toegang tot onderwijs voor vrouwen en meisjes
- 2 Het verbeteren van duurzame mogelijkheden voor economische zelfstandigheid van vrouwen
- 3 Het elimineren van geweld tegen vrouwen en meisjes en het bevorderen van deelname van vrouwen aan vredesoplossingen
- 4 Het zorgen voor voedselzekerheid en toegang tot goede gezondheidszorg
- 5 Het betrekken van vrouwen bij duurzame ontwikkeling en het verminderen van de gevolgen van klimaatverandering en natuurrampen

De Soroptimist is het magazine voor Soroptimisten in Nederland, Suriname en Curaçao. Het magazine verschijnt een paar keer per jaar.

Deadlines en verschijningsdata

Nr 86/1
deadline teksten: 1 november
verschijningsdatum: 18 december

Nr. 86/2
deadline teksten: 15 februari
verschijningsdatum: 29 maart

Redactie-adres: redactie@soroptimist.nl

Redactie: Helma Coolman (hoofdredacteur), Marga Akkerman, Esther Krista Bos, Coosje Hoekstra, Dietlindt Seijssener, Heleen van der Sluys, Ally de Vries en Wanda Peters (vertalingen)

Fotografie: Karin van de Kar, Janita Sassen

Grafische opmaak: Vincent Smits

Advertenties
Soroptimini € 45,- (dubbel formaat met foto € 85,-)
Advertentie-acquisitie Helma Coolman, redactie@soroptimist.nl. Mogelijkheden en tarieven op aanvraag ook via dit mailadres.

Productie: Ecodrukkers | www.ecodrukkers.nl
Het magazine is duurzaam gedrukt met plantaardige inkt op verantwoord FSC papier en is geheel klimaatneutraal.

Wilt u lid worden of meer informatie?
Kijk op www.soroptimist.nl
Volg ons op twitter: @NLSoroptimist

Het bureausecretariaat van de Unie van Soroptimistclubs in Nederland, Suriname en Curaçao is bereikbaar via info@soroptimist.nl of telefonisch: +31 (20) 6922921

www.soroptimist.nl
www.soroptimisteurope.org
www.soroptimistinternational.org

ISSN: 1878-8742

COLOFON

content

A word from the President	2
Introduction	4
Coverstory	6
Two generations on Soroptimism	
90 years of Soroptimism	10
In the Netherlands	
Fundraising	14
Improving the position of women	
School for Justice	16
Against forced prostitution in Asia	
Our clubs overseas	18
Curaçao and Paramaribo	
General Fund	20
Musicians and a professor	
FSDL90: the programme	22
Festive Forum 'Empowerment'	24
Saturday afternoon at FSDL90	26
Mentoring by Soroptimists	29
Empowering women	
FSDL90: Excursions on Sunday	30
Dossier: Koos Kingma	32
Africa is in her heart	
Celebrating friendship at FSDL90	36
Het pentagram van club Almelo	38
Ledenwerfactie	40
Breng SorOptimisme in je leven	
President's Appeal	42
Women, Water & Leadership	

90 years

Welkom

Lieve zusters, beste Sorooptimisten,

Zes jaar geleden kwam ik voor het eerst in aanraking met het Sorooptimisme. Ik werd een actieve Sorooptimist en drie jaren geleden ben ik met 30 enthousiaste dames uit Noord Nederland gestart met de voorbereiding op de Friendship Days en de viering van het 90-jarige bestaan van de Unie, FSDL90. We startten een nieuwe onderneming op basis van competenties en ervaring. Samenwerking met wederzijds respect en in vertrouwen. We werden een T.E.A.M. met als motto: Together Each Achieves More.

We bezochten onze zusters in het binnen- en buitenland. Wat werden we hartelijk ontvangen; ook toen ik in Polen ziek werd en door mijn Poolse zusters naar het ziekenhuis werd gebracht en verzorgd bij ze thuis. Wat een vriendschap! Nu is het dan eindelijk zover. Het FSDL90 T.E.A.M. zal jullie ontvangen op de rode loper in Leeuwarden, tevens Culturele hoofdstad van Europa. Ons thema is Empowerment. Een groot begrip dat ik graag vertaal als samenredzaamheid. Door het delen van (levens)ervaringen, kennis en middelen kunnen Sorooptimisten het verschil maken en een voorbeeld stellen. Via het wereldwijde netwerk kunnen we onze visie delen en onze invloed aanwenden. Op deze manier zijn wij in staat om met elkaar schijnbaar vaststaande machtsverhoudingen te doorbreken en vrouwen en meisjes eigen keuzes te laten maken. Solidariteit is dé sleutel tot succesvolle empowerment en daarmee ook succesvol Sorooptimisme. Versterken en verbinden in een sfeer van vertrouwen. Ik zie uit naar jullie komst!

Riek van der Vlag,
Voorzitter FSDL90
Friendship Days Leeuwarden 2018 -
Celebrating 90 Year of Friendship

Dear Sorooptimist

This is the jubilee edition of the quarterly magazine De Sorooptimist of the SI Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao. In this edition you will find the history of 90 years of Sorooptimism in our country as well as all you need to know of the Sorooptimist International Friendship Days Leeuwarden 2018, Celebrating 90 Years of Friendship". We advise you to bring along this magazine so you know where you are expected during FSDL90.

You will recognize the various locations and events by our logo, which is designed by artist and graphic designer Hinke Veenstra, member of Sorooptimist at SI Friesland Zuidwesthoek. She chose the dandelion as a symbol of our friendship and empowerment. Together we form a whole and together we ensure that these ideology, ideas and vision are spread over the world. Just as a dandelion spreads her seeds after her beautiful flowering.

Beste Sorooptimist

Voor je ligt het lustrumnummer van De Sorooptimist ter gelegenheid van het 90-jarig bestaan van de Unie van Sorooptimistclubs van Nederland, Suriname en Curaçao en de SI Friendship Days Leeuwarden 2018. In dit nummer een overzicht van onze geschiedenis en een gedetailleerd programma van FSDL90. Een bewaarnummer dus, wat je kunt meenemen naar Leeuwarden om goed op de hoogte te zijn.

Alle informatie en locaties herken je aan het logo van de FSDL90, waarin de paardenbloem centraal staat als symbool van onze vriendschap. Net als de pluïjes van de bloem verspreiden wij onze boodschap van vriendschap en empowerment over de wereld. Het logo is een ontwerp van Kunstenaar en grafisch ontwerper Hinke Veenstra van club Friesland Zuidwesthoek.

Hinke Veenstra

Women, Water & Leadership: a present from the birthday girl!

The SI Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao will celebrate her 90th birthday with a gift to Women, Water & Leadership to allow 90 women farmers of the Mwihoko Women Group in Kenya to become self-supporting.

Our General Fund will donate € 50,000 but € 15,000 more is needed. The money will be used to purchase water tanks, perform soil analysis and attend courses on suitable seeds and fertilisers, marketing and more.

Sorooptimists wishing to contribute as a birthday present to our Union can **transfer an amount to bank account (IBAN) NL88 RABO 0148 9536 11 of Stichting Projectenbank Sorooptimisten (Rabo Bank), Willemskade 1, 8011 AC Zwolle, the Netherlands, BIC/SWIFT: RABONL2U and mention WWL Kenia from (club/name).**

Thank you!

Women, Water & Leadership: de jubilerende Unie trakteert!

De Unie is 90 jaar, tijd om te trakteren! De Unie van de Sorooptimistclubs in Nederland, Suriname en Curaçao viert haar 90e verjaardag met een gift aan 90 vrouwen van de Mwihoko Women Groep in Kenia. Met dat geld kunnen de vrouwen van hun grond een echt bedrijf maken en daarmee in hun eigen onderhoud voorzien. Het Algemeen Fonds doneert € 50.000,- aan de President's Appeal 2017-2019 van SI President Mariet Verhoef-Cohen. Er is echter € 15.000,- meer nodig om 90 boerinnen te steunen. Het geld wordt gebruikt om watertanks aan te schaffen en trainingen te volgen over o.a. bodem, bemesting, zaadsoorten en marketing.

Kom in Actie! Doneer als club € 150,- uit de clubkas. Liefst vóór 1 oktober. Of organiseer een actie, adopteer een boerin, of geeft haar een onderdeel cadeau van haar 'verlanglijstje' om zelfstandig agrarisch ondernemer te worden.

Overmaken kan naar (ANBI) rekening NL88 RABO 0148 9536 11 t.n.v. Stichting Projectenbank Sorooptimisten o.v.v 'voor WWL Kenia van club (clubnaam)'

Meer info op sorooptimist.nl/wwl.

Kinderen krijgen een waterbewustzijnscertificaat

Welcome

Dear sisters, dear Sorooptimists,

Six years ago, I was first introduced to Sorooptimists. I soon became an active member and three years ago, 30 enthusiastic Sorooptimists from the North of the Netherlands and I started working towards the SI Friendship Days and the celebration of the 90th anniversary of our Union, dubbed FSDL90. We created a new 'business', based on each Sorooptimist's competences and experience. Working together with respect for one another and in a relationship of trust. We became a T.E.A.M. with the motto: Together Each Achieves More.

We visited our sisters within the Union and abroad. We were so heartily received! Even when I fell ill in Poland and my Polish sisters took me to hospital and looked after me in their homes. This is true Sorooptimist Friendship. Now, it is almost September. The FSDL90 T.E.A.M. will give you all a red-carpet welcome in Leeuwarden, European Cultural Capital 2018. Our theme is Empowerment, a comprehensive notion. I like to think of it as teaching each other to manage. By sharing (life) experiences, knowledge and means, Sorooptimists can make a difference and set examples. Using our global network, we can spread our vision and be of influence: co-creating change, shifting ways seemingly set in stone, and empowering women and girls to make their own choices in life. Solidarity is key to successful empowerment and successful Sorooptimists. We must empower each other and connect in an ambience of trust. I look forward to meeting you at FSDL90!

Riek van der Vlag,
Chair FSDL90
Friendship Days Leeuwarden 2018 -
Celebrating 90 Year of Friendship

Tekst: Esther Krista Bos
Foto's: Janita Sassen

Two generations on 90 years of Soroptimism

Ied ter Haar (94) and Lian van der Heijden (41) agreed to meet to talk about their experiences as Soroptimists. Ied became a member in 1951, Lian was inaugurated this year. When Ied became a Soroptimist there was a distance between the older members and the ones who just arrived. "They were mainly talking with each other and we, the younger members, had to serve coffee," Ied describes. Nevertheless she felt very welcome, having just arrived from the former colony of the Dutch Indies.

Lian at first feared she would not fit into the club because she worked part-time. But she felt very welcome from the beginning. Still is it difficult to combine work, the family and Soroptimism in her busy agenda. "My inauguration was on my daughter's birthday," she smiles.

Both agree there is still a lot of work to do for women. Ied: "Women have many more opportunities than they used to, but at the same time, many are still not financially independent."

Lian's dream is to create a safe place on earth for every woman. For both, fundraising is important, both as a way of making the world a little better and to connect with other members of the club and the Union.

T W E E G E N E R A T I E S I N G E S P R E K O V E R H E T S O R O P T I M I S M E

‘Vrouwen hebben nu meer kansen maar niet iedereen komt volledig uit de verf’

Fysiotherapeute Ied ter Haar (94) werd net na de oorlog lid van club Deventer-Zutphen. Ze was toen 25 jaar en had groot ontzag voor de oudere dames in haar club. Financieel planner Lian van der Heijden-Hurenkamp werd 14 mei geïnaugureerd. Ze is 41 en één van de jongere leden in haar club. "Ik kwam meteen in een warm bad." Twee vrouwen uit verschillende generaties in gesprek over het Soroptimisme.

Ied, een goedlachse welbespraakte dame, wijst vanaf het balkon in de richting van de IJssel. " 's Winters heb ik volzicht op de rivier." Ze woont hier al sinds de jaren '60 en laat ons een foto zien waarop ze op hetzelfde balkon over de nog jonge bomen naar de IJssel kijkt. "Ik kwam in 1934 uit Indonesië naar Holland met mijn moeder en mijn broer en zus. Mijn vader bleef in Batavia. Ik was fysiotherapeut, heilgymnast-masseuse heette dat toen, en ging na mijn opleiding in Deventer aan het werk." Ied bleef ongehuwd. Lian luistert aandachtig naar haar. Daarna vertelt ze haar eigen verhaal. "Ik ben opgegroeid in Klarenbeek een dorpje vlak bij Apeldoorn."

Ze werkt sinds 1998 bij de Rabobank en woont met man Martin, zoon Olaf en dochter Dagmar in Apeldoorn. "Als het lukt" doet ze aan yoga, maar de meeste vrije tijd besteedt ze aan het brengen en halen van de kinderen naar hockey- en voetbaltrainingen. "En natuurlijk kijken naar de wedstrijden."

Een hele eer

"Ik weet nog precies wanneer ik lid werd: 1 september 1951. Ik werd gevraagd door Jo Wezenaar, een belangrijk lid. Ik vond het een grote eer. Er was in Deventer maar weinig om je bij aan te sluiten en ik zocht vrienden". Ied was de enige fysiotherapeut in Deventer en werkte alleen. "Het was een drukke

tijd, want ik viel met mijn neus in twee polio-epidemieën." Tijd om een sociaal leven op te bouwen was er nauwelijks. "Ik heb eerst een paar keer nee gezegd". Lian was lid van het comité dat

het Sinterklaasfeest in Klarenbeek organiseert. “De vergaderingen vielen samen met de vaste clubavond, ik ben er daarom niet op in gegaan. Maar toen ik stopte met de commissie vroeg mijn buurvrouw me weer.” Lian aarzelde, omdat ze het beeld had niet tussen de vrouwen te passen. “Ik werk parttime en had het idee dat er alleen maar carrière- vrouwen lid waren.” “Je plaatste ons op een te groot voetstuk,” lacht led. Toen Lian uiteindelijk kennismakte, bleek dat inderdaad niet te kloppen.

De jongeren schonken koffie

De clubavonden van nu verschillen volkomen van de avonden uit leeds begintijd. “Ik zei u en mevrouw tegen de oudere leden.” Het leeftijdsverschil tussen de clubgenoten was groot. “Er waren nog een paar vrouwen van mijn leeftijd, twee of drie, maar de rest was veel ouder.” Tijdens de pauze schonken de jongere leden de koffie voor de ouderen. Die zaten bij elkaar en converseerden met elkaar. Het bestuur zat

apart achter een tafel en iedereen zat keurig rechtop. “Het was heel formeel, veel formeler ook dan ik van huis uit gewend was.” Toch voelde led meteen een sterke verbondenheid met de club. Ook Lian is aanzienlijk jonger dan de meeste leden, maar u en mevrouw zegt ze niet. “De clubavond was meteen een warm bad.” Ondanks de verschillen in leeftijd en carrière voelde ze de gelijkwaardigheid tussen de vrouwen. Iedereen heeft, ongeacht zijn maatschappelijk positie, oprecht interesse in elkaar. De sfeer is informeel en hartelijk. Wij zitten in een kring, bestuur en leden door elkaar.” “Ja, dat voel ik nu ook”, zegt led, “maar toen helemaal niet. Dat is ook de tijdgeest. In de hele maatschappij speelden statusverschillen een grotere rol.”

Wereld verbreden

“Ik had behoefte om andere mensen te ontmoeten”, vertelt Lian en dat gaf de doorslag om lid te worden. In haar werk komt ze vooral mensen uit de financiële wereld tegen. Lian krijgt inspiratie van de bijeenkomsten doordat ze ken-

nismaakt met andere vakgebieden. “Je hoort waar anderen mee bezig zijn en je denkt na over onderwerpen waar je je anders nooit in verdiept zou hebben. De contacten met andere leden gaf led meer inzicht in de verschillende beroepen. “Ik had een open beroep, je kwam bij allerlei mensen over de vloer.” Met de bredere blik kon ze makkelijker contact leggen met haar patiënten. Nog steeds zijn Soroptimisten werkende vrouwen, maar er is veel veranderd sinds led lid werd. “Vroeger was je ongehuwd als je lid werd.” Wie trouwde kreeg ontslag, dus gehuwde vrouwen werden nooit lid, want je moest werk hebben. Lian is gehuwd en werkt parttime. Ook dat laatste was in eerdere jaren ondenkbaar. “Je moest fulltime werken.” De club bleef daardoor klein, fulltime werkende vrouwen waren schaars. Vrouwen van nu hebben het drukker. “Ik had mijn werk en dat was wel druk, maar de clubavonden kon ik goed plannen, dan werkte ik die avond niet.” Nu ziet led dat vrouwen werken en ook nog veel tijd nodig hebben voor hun gezin en familie. “Mijn inauguratie was op de verjaardag van

mijn dochter”, zegt Lian “Die datum vergeet ik niet meer.” “Ha, zie je,” lacht led, “je eerste conflict.”

Drukke vrouwen, ambitieuze clubs

Ook al hebben vrouwen het druk, de ambities om geld in te zamelen en mooie activiteiten te organiseren zijn groot. Samen iets moois realiseren zorgt voor verbinding. Apeldoorn heeft dit jaar gekozen voor een bijzonder doel. “We hebben dit jaar een film vertoond en zo geld ingezameld voor een documentaire over Truus Wijsmuller, een verzetsheldin die duizenden Joodse kinderen in veiligheid bracht.” Om deze documentaire mogelijk te maken is documentairemaakster Pamela Sturhoofd met crowdfunding gestart en zij kwam ook een toelichting geven. Ook op deze manier kun je een mooie bijdrage leveren.” Led toont drie fotoboeken. “We hebben zoveel met elkaar meegemaakt!” In het begin deed club Deventer kleine projecten. “We zamelden geld in voor een naaimachine in Italië. We hebben een schaar bezorgd in Lissabon. Later zamelde de club geld in voor een auto voor het Lantaarntje, een huis voor kinderen met een verstandelijke beperking.” In Nederland zijn weinig problemen. Veel is hier goed georganiseerd. “Soms krijg je greep op een doelgroep die net buiten de boot valt, daar richten we ons op.” Wat betekent het Soroptimisme nu voor led en Lian? De steun voor vrouwen onder moeilijke omstandigheden vinden ze belangrijk. Lian wil voor elke vrouw in de wereld een veilige plek. Maar ook in Nederland is er een taak voor de Soroptimisten. “Voor vrouwen zijn er nu veel meer mogelijkheden dan toen ik jong was. Vrouwen kunnen en mogen alles doen wat ze willen. Toch stuit je, als je goed kijkt, op vrouwen die niet goed uit de verf komen.” Volgens led beseffen veel mensen dat niet. “De drempels zijn er echt nog, maar het is toegedekt en moeilijk om te zien.” Vrouwen hebben wellicht alle mogelijkheden, maar door haar werk ziet Lian dat veel vrouwen financieel leunen op hun partner. “Ik

zou graag zien dat vrouwen meer voor zichzelf kunnen zorgen.” Geldgebrek belet kinderen om mee te doen met activiteiten, waardoor ze meteen al een achterstand hebben die steeds groter wordt. Lian wil zich graag inzetten om de stille armoede tegen te gaan.

Jong en oud in verbinding

led is nu op een leeftijd dat ze minder actief is in de club. “Ik ben een oud mens, ik kan geen bijdrage meer leveren.” Lian is het er niet mee eens. “Je kunt je levenservaring met ons delen. Laat het actieve aan jonge mensen over.” leeds ogen beginnen te twinke-

len. “In kleine clubjes kan ik nog wel wat doen. Dan praat je prettig. De laatste tijd komen we bij elkaar in groepjes van vier of vijf. We willen ook graag ons steentje bijdragen. Nu zijn de jongeren vriendelijk voor de ouderen en organiseren een uitje voor ons. Maar wij kunnen ook af en toe een jong lid uitnodigen bij ons. Dan blijven wij bij met de generatie van deze tijd.” Lian knikt instemmend: “Zoals vandaag”. Lian en led raken niet uitgepraat en blijven na het interview geanimeerd met elkaar in gesprek. Want vriendschap en verbondenheid tussen de Soroptimisten dat is in al die jaren onveranderd gebleven.

ADVERTENTIE

dvc
dokkumer vlaggen centrale

**DE ENIGE ECHTE
IN VLAG EN DOEK**

Beachvlaggen • Vlaggenmasten • Interieur
Parasols • Spandoeken • Vlaggen

ONTDEK MEER OP DVC.NL

GRONDLEGGER WELMOET WIJNAENDS FRANCKEN-DYSERINCK IN 1931: 'ZIJN WIJ OP DEN GOEDEN WEG'?

Tekst: Henny Knap-Go, past president

90 jaar Soroptimisme in Nederland: aanpassen en doorgaan

Een ontmoeting tussen Welmoet Wijnaends Francken-Dyserinck en Suzanne Noël in de jaren twintig in Parijs heeft verstrekkende gevolgen gehad. Welmoet, journalist van beroep, was voor haar werk bij de International Women's Council in Parijs en vroeg een interview aan met Suzanne.

Suzanne Noël had een cosmetische-chirurgie praktijk. Zij vond dat de cosmetische chirurgie niet alleen de ijdelheid diende, maar ook een sociale achtergrond moest hebben. In het begin van de jaren twintig in de vorige eeuw werden diverse organisaties in Amerika opgericht die een sociaal karakter hadden met het doel de mens te verheffen. Suzanne had in Amerika kennis gemaakt met het Soroptimisme en wist Welmoet te interesseren voor dit nieuwe gedachtengoed. Nadat in 1921 de eerste

Soroptimistclub was opgericht in Amerika, Oakland, volgde in 1924 de eerste club in Europa, Parijs. Drie jaar later was in Nederland de inauguratie van club 's Gravenhage door Dr. Suzanne Noël een feit:

Acte van Oprichting, 27 november 1927

"De Soroptimist Club van Parijs erkent bij dezen dat de 1e Nederlandsche Soroptimist Club te 's Gravenhage, Nederland is opgericht onder auspiciën van de Soroptimist Club in Parijs." De voorwaarde is dat het aantal leden niet onder de 25 daalt.

Het was het begin van het Soroptimisme in Nederland, dat tot op heden met veel succes een plaats heeft gevonden in onze samenleving. Op 26 januari 1928 werd de tweede club in Nederland, club Noord-Holland, geïnaugureerd door Welmoet Wijnaends Francken, lid van club 's Gravenhage. Nu was de weg vrij om een Nationale Raad te vormen en dat gebeurde drie dagen na de inauguratie van club Noord-Holland. Het Soroptimisme verspreidde zich snel en voor de oorlog waren er al 12 clubs opgericht.

Geheim

De oorlog was voor de clubs in de jaren 40-45 een moeilijke tijd. Er mocht niet vergaderd worden. Het clubar-

chief en de kas moesten ingeleverd worden. Men kwam in het geheim bijeen. Juist toen bleek dat Soroptimisten er ook voor elkaar waren. Na de oorlog is veel hulp ontvangen van Soroptimisten in het buitenland. Na een aantal naamswijzigingen en de toetreding van club Curaçao (club 16, 1947) en club Paramaribo (club 40, 1970) werd de officiële naam Unie van de Soroptimistclubs in Nederland, Suriname en Curaçao.

Naarmate het aantal clubs groeide kwam er meer behoefte aan een officiële locatie voor het secretariaat en het archief. Dat werd het Louise Wenthuis in Amsterdam, in 1963. Een speciale plek voor Soroptimisten omdat dit gebouw bedoeld was om woonruimte te bieden aan alleenstaande vrouwen. Het Louise Wenthuis was en is belangrijk in de Unie. Er werd vergaderd, men kon er logeren en er werden bijeenkomsten gehouden voor leden om elkaar beter te leren kennen tijdens workshops en excursies. Het secretariaat werd er gevestigd en het archief werd er bewerkt voordat het een definitieve plaats kreeg bij ATRIA, Instituut voor vrouwengeschiedenis. Logeren kan er niet meer, maar nog steeds is het bureausecretariaat er gevestigd en kan men er vergaderen.

De Soroptimisten kregen ook behoefte aan een vakantiehuis. Door een legaat in 1973 werd het vakantiehuis Les Jasmins in Golfe-Juan, Frankrijk gekocht. Om ook een vakantiehuis dichterbij te hebben werd een huis in Nederland gezocht. Dat werd het Gré Kellerhuis in Epen, dat in 1981 werd geopend. Vele Soroptimisten hebben er al geloogd en na een verbouwing is het nog aantrekkelijker geworden. Het tweede vakantiehuis in Nederland, Soroptimare in Ouddorp, is in gebruik genomen na de verkoop van Les Jasmins.

Weetjes

- Van één club in 1927 naar 102 clubs. Een ledental boven de 3.000.
- Het erelidmaatschap in 1960 van koningin Juliana en haar veelvuldige geïnteresseerde aanwezigheid bij vergaderingen.
- Oprichting van het Marie Munten-dam Fonds - Europese Studiefonds - Sormentorfonds. Prachtige projecten b.v.: Vrouw en Alcohol - Vrouw en Arbeid - Limbs for Life en Syrië Back to School - UAF - School for Justice.
- Aansluiting bij de Nederlandse Vrouwenraad en samenwerking met andere serviceorganisaties.
- Instelling van de Carla Atzema-Looman Leerstoel Mensenrechten-educatie in 2017, met bijzondere aandacht voor vrouwenrechten, met als eerste hoogleraar mensenrechten-educatie in Nederland Felisa Tibbitts, oprichtster van de Human Rights Education Associates.
- En op het internationale vlak: een aantal Nederlandse Soroptimisten is president van de Europese Federatie geweest en Mariet Verhoef-Cohen is, als eerste Nederlandse Soroptimist, president van Soroptimist International 2017-2019.

1917: Het eerste bestuur van de eerste SI club in Nederland: club 's Gravenhage
1917: The first board of the first SI club in the Netherlands: club The Hague

Gevarieerd

In 90 jaar hebben de Unie en de clubs natuurlijk een ontwikkeling doorgemaakt. Hadden de Soroptimisten in vroeger tijd veelal een universitaire graad, door maatschappelijke veranderingen is de vertegenwoordiging/samenstelling van de beroepen gevarieerd geworden. Het gebruik van website en sociale media vergroot de mogelijkheid tot communiceren en wordt gebruikt als middel voor ledenwerving en naamsbekendheid. Het lidmaatschap is niet meer alleen op uitnodiging. Er zijn Sensorkrinnen opgericht voor ouderen en ook een lidmaatschap zonder club, het zogenaamde unieke lid(maatschap) is nu mogelijk. Welmoet Wijnaends Francken-Dyserinck stelde in een artikel 'Op den Tweesprong' in de De Nederlandsche Soroptimist de vol-

gende vraag: "Met welk doel werd het Soroptimisme in ons land gebracht? Zijn we op het ogenblik op den goeden weg?" Zij stelde deze vraag vanuit haar beroep als journalist. Haar vraag was ingegeven door zorgen over de opstelling van Soroptimisten ten aanzien van de Vredesbeweging en het beroepsleven van de vrouw. Het is verrassend dat wij deze overpeinzing gepubliceerd zien in oktober 1931, vier jaar na de oprichting van de eerste Soroptimistclub. Gelukkig is de zorg van Welmoet ongegrond gebleken. De Unie heeft zich dankzij de voortdurende energie en de betrokkenheid van de leden zeer goed ontwikkeld, nationaal en internationaal. De kunst is aanpassing aan de verandering van de tijd en vooral doorgaan! Het werk van Soroptimisten is en blijft belangrijk!

Tegeltableau uit de beginperiode van het Soroptimisme
Tableau from the start of Soroptimism in the Netherlands

FOUNDER WELMOET WIJNAENDS FRANCKEN-DYSERINCK IN 1931: 'ARE WE ON THE RIGHT TRACK'?

Author: Henny Knap-Go,
Past President of SI Union of the
Netherlands, Suriname and Curaçao

90 years Soroptimism in the Netherlands: adapt and persevere

The meeting between Welmoet Wijnaends Francken-Dyserinck and Suzanne Noël in the 1920s in Paris has had far-reaching consequences. Welmoet, a journalist by profession, worked for the International Women's Council in Paris and asked to have an interview with Suzanne.

Suzanne Noël had a cosmetic surgery practice. She felt that cosmetic surgery did not merely serve human vanity, but should have a social goal. In the early twenties of the last century, various organisations were established in the United States to promote social progress. Suzanne had become acquainted with Soroptimism in America and succeeded in interesting Welmoet for this new way of thinking. After the first Soroptimist club was founded in 1921 in Oakland, America, the first European club was established in 1924 in Paris. Three years later,

club 's Gravenhage was inaugurated by dr. Suzanne Noël.

On January 26 1928, the second club in the Netherlands, club Noord-Holland, was inaugurated by Welmoet Wijnaends Francken, member of club 's Gravenhage. Her friendship with Suzanne Noël had played an important role in the founding of the Soroptimist club in The Hague. Now, a National Council could be established. This took place three days after the inauguration of club Noord-Holland. Before the beginning of the Second World War 12 clubs

were inaugurated. Of course the clubs went through difficult times in the years 1940 -1945. Meetings were not allowed. All club archives and assets were confiscated. Secret meetings were held and in these difficult times, Soroptimists supported each other. Immediately after the war, much help was received from Soroptimists abroad.

The name of the Dutch Union has changed several times. After the inauguration of club Curaçao (the 16th club, 1947) and club Paramaribo (the 40th club, 1970) the official name 'Unie van de Soroptimistclubs in Nederland, Suri-name and Curaçao' was adopted. With the Union growing so fast, an official accommodation was needed for the location of the secretariat and the archives. The official headquarters were established at the Louise Wenthuis in Amsterdam in 1963. A special domicile for Soroptimists because this building was built to provide housing for single women. The Louise Went House has been important to the Union over the years. It was a central meeting place where one could also stay overnight. Gatherings were held for members, a very practical way of getting to know one another better during workshops and excursions. The archives were kept there before being transferred to ATRIA, Institute for Women's History. The guest facility has now been closed, but the office and a meeting

room are still in operation. Since the 1960s, Soroptimists looked for an opportunity to buy a Soroptimist holiday home. In 1973 a legacy made it possible to acquire the holiday home Les Jasmins in Golfe-Juan. An excellent location for a holiday in France.

A holiday home closer to home, the Gré Keller House in Epen in the South of the Netherlands was bought in 1981. Many Soroptimists have had a pleasant stay there and after a renovation it is even more charming. The second holiday home in the Netherlands, Soroptimare in Ouddorp, was obtained after Les Jasmins had been sold.

Facts and figures

- Number of clubs from one club in 1927 to 102 clubs today.
- Over 3,000 members.
- The late Queen Juliana became an Honorary member in 1960 and frequently attended meetings.
- Our Union founded the Marie Muntendam Fund, the European Study Fund and the Sormentor Fund.
- Important projects: Woman and Alcohol, Women and Labour, limbs for Life, Syria Back to School, and School for Justice.
- Our Union is associated with the Dutch Women's Council and with other service organisations.
- In 2017, the Carla Atzema-Looman Chair for Human Rights Education with special attention for women's rights was established. Felisa Tibbitts became the first professor of human rights education in the Netherlands; she is founder of Human Rights Education Associates. Several Dutch Soroptimists served as President of the European Federation.
- Mariet Verhoef-Cohen is now in office as the first Dutch Soroptimist to be President of Soroptimist International.

In 90 years, the Union and the clubs have been involved in many developments. In the past, Soroptimists used to have a university degree. Nowadays, due to social changes, the professions of Soroptimists are more diverse. Websites and social media enhance communication and are used for member recruitment and brand awareness. Membership is no longer only based on personal invitation. Senior Soroptimists have formed groups and individual membership without a club is also possible.

Purpose

Esther Welmoed Wijnaends Francken-Dyserinck once put forward the following question in the article "At a Crossroads" published in the Union magazine De Nederlandsche Soroptimist: "What was the purpose of bringing Soroptimism to our country? Are we on the right track today?" She asked this question as a journalist. She was referring to the attitude of Soroptimists towards the Peace Movement and the general professional performance of women. It is surprising to see this reflection published in October 1931, just four years after the foundation of the first Soroptimist club.

Former Queen Juliana was patroness of the Dutch Union. She visited the Union 1996.

Fortunately, her concern turned out to be unfounded. Thanks to the relentless energy and commitment of her members, our Union has made great advancements both at the national and international level. We have managed to adapt to the change of times and above all, we must persevere to achieve our goals!

Soroptimist work is and will always be important!

The staff members office of the Union of Soroptimistclubs of the Netherlands, Suriname and Curaçao

Rode draad fondsenwerving is rechtspositie van vrouwen

In haar 90-jarig bestaan hebben de Nederlandse Soroptimisten de positie van vrouwen altijd centraal gesteld. Er werd over gediscussieerd en er werd actie ondernomen, soms door een helpende hand te bieden, vaker door geld in te zamelen en zo de nood te lenigen of positieverbetering elders in de wereld mogelijk te maken.

De keuze voor een doel werd vaak mede bepaald door internationale politieke of maatschappelijke ontwikkelingen: een oorlog, hongersnood, vluchtelingenstromen. En de effectiviteit werd groter naarmate de fondsenwerving professioneler werd. Ging het in het begin vaker om kleine bedragen, bijeengebracht door baksels, handwerkjes of ander huisvuil, nu zoeken clubs het in grotere evenementen, soms met sponsors en worden soms duizenden euro's per evenement binnengehaald. Financiële steun van organisaties als het Algemeen Fonds, Wilde Ganzen, NOVIB en Cordaid helpt daarbij zeer. Vaste kern bij veel van onze inspanningen is de rechtspositie van vrouwen. De Verenigde Naties stellen sinds de Tweede Wereldoorlog gelijkberechtiging veelvuldig aan de orde. Ze erkennen deze doelstelling voor Soroptimist International (SI) reeds in 1948 bij de toekenning van haar NGO-status. SI kan daardoor VN-vergaderingen bijwonen en aan commissies bijdragen. Ook organiseren de VN regelmatig conferenties ter ondersteuning van deze rechten. Zoals in Beijing in 1995, met een follow-up in Helsinki in 1999 en een extra 'push' in 2000. Dankzij deze conferenties kan SI zich

Fondsenwerving voor Syrië

nader profileren. Zeker in 1995 door de uitwerking van het thema van deze VN-Wereldvrouwenconferentie: 'Platform for Action'. SI maakt in relatie daarmee de indeling Awareness, Advocacy, Action. In Helsinki staat gelijke toegang tot onderwijs, beroepsuitoefening en managementfuncties centraal. Zeer belangrijk is de vrouwenconferentie in 2016, waarin de VN het recht van bescherming tegen huiselijk geweld centraal stellen evenals steun aan slachtoffers ervan. SI en wij zetten ons hier al eerder voor in. De NGO status bij de VN was en is voor SI belangrijk. Bovendien heeft SI een vergelijkbare status bij UNESCO, ECOSOC, UNICEF, WHO, ILO. SI/E geniet in Europa dezelfde faciliteiten.

De praktijk
Bij onze keuzes voor projecten richten we ons vaak op SI en/of SI Europe. Maar we maken ook eigen plannen. In 1999-2001 kozen we met Marie@project voor een Uniedoel. Ook steunden veel clubs tussen 1999 en 2003 het SI-project 'Limbs for Life'. Het SI-project richtte zich op slachtoffers van landmijnen in Georgië, Angola en Afghanistan. Dankzij medische ingrepen en kunstmiddelen konden kinderen daar weer naar school en vrouwen naar huis. Het werd het grootste SI-project ooit: met een totaalbedrag van 421.754 euro! In de periode 2003-2007 valt de keus van onze Unie weer op een SI-project: 'Independence, Women Survivors of War'. Ditmaal

wordt het uitgevoerd met Women for Women International. Het is gericht op situaties in de Balkan, Rwanda en Afghanistan. Rond 2.000 vrouwen kunnen geholpen worden, mede dankzij financiële verdubbeling door Cordaid. In de jaren 2007-2011 kiest de Unie met 'Verborgten Schatten' voor een eigen doel: hoger onderwijs voor gevluchte vrouwen die zich in ons land hebben gevestigd. Het levert de clubs ook nieuwe leden van buitenlandse afkomst op. Het project wordt met het UAF opgezet en uitgevoerd. Daarnaast steunen diverse clubs ook het SI-project 'Sierra', gericht op het grote analfabetisme in Sierra Leone en de hoge mate van verkrachtingen. Onderwijs, medische zorg, gezinsleven en economische onafhankelijkheid waren belangrijke doelen. Er werd samengewerkt met Hope and Homes for Children.

Onderwijs is een belangrijke en terugkomende factor bij SI: ook weer in 2011/2012 via haar vierjarig thema: 'Empowerment of Women and girls through Education and Leadership'. Bij onze Unie krijgt onderwijs in 2013 vier jaar lang een eigen project: 'Syrië Back to School', gericht op onderwijs voor Syrische vluchtelingenkinderen in Turkije. Dankzij de geweldige opbrengst van meer dan een half miljoen euro konden daar 2.000 Syrische vluchtelingenkinderen naar school en 650 leerkrachten les geven...

Water en duurzaamheid
Van 2009 tot en met 2013 richt SI/E haar aandacht specifiek op water. Te beginnen in het SI/E-congres in Amsterdam in 2009. Clubs volgen SI/E waar mogelijk, maar ze kunnen ook kiezen voor SI met 'Water and Food'.

Verborgten Schatten: hulp aan vluchtelingenvrouwen

De vraag blijft ook na 2013 voortduren, in diverse vormen. Zoals de water zuiverende naïades bij scholen in Afrika. Leerlingen hebben daardoor veilig drinkwater. Bovendien zijn de putten lange tijd bruikbaar. Daarmee voldoen ze eveneens aan het thema duurzaamheid, waarvoor steeds meer aandacht komt.

Huidige projecten
In het project dat de Unie momenteel steunt gaat het om onderwijs én om hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk geweld. Het betreft slachtoffers van prostitutie, die via de stichting 'Free a girl' een rechtenstudie kunnen volgen aan de 'School for Justice' in India. Een tweede project dat momenteel onze inzet vraagt is het Europese 'My Book Buddy'. Het doel is om in 62 landen het analfabetisme terug te dringen. Scholen of vluchtelingenkampen kunnen hiervoor een bibliotheekkoffer met boeken kopen en er onder begeleiding mee werken.

Action, awareness and advocacy: Dutch Soroptimists initiated or took part in many actions to improve the position of women at home and abroad. An overview of the efforts since 2000.

1999 – 2003
SI: Limbs for Life
€ 420,000

2003 – 2005
SI: Independence: Women Survivors of War
€ 600,000
Support for 2,000 women

2011 – 2013
SI: Empowerment of women and girls.
Dutch clubs
200 projects,
€ 600,000

2014 – 2016
Dutch clubs: Syria 'Back to School'
€ 550,000 for 2,000 refugee children and 650 teachers in Turkey

2017 – 2020
Dutch clubs: Education for rape victims in Asia: School for Justice
First year: € 110,000

1999 – 2001
Dutch clubs: Marie@project support for unemployed women in NL through matches with Soroptimists

2007 – 2011
Dutch clubs: Hidden Treasures Reprise 2016-2017: Professionals for Professionals Education and support for women refugees in NL
€ 600,000 + 240 matches with Soroptimists

2013 – 2015
SIE: Water&Food
Dutch members: Ceres, reached 1 mln women with awareness on food security

2017 – 2019
SI President's appeal: Women, Water & Leadership

2017 – 2020
SIE + Dutch clubs: Library system for pupils in Africa: My Book Buddy
Already € 40,000 in NL alone for books for 7,500 children

THIS YEAR € 100,000 FOR EDUCATION OF FIFTEEN VICTIMS

Educate to
change and
to lead!

Dutch Soroptimists help girls who were freed of prostitution

Dutch Soroptimists are committed to girls who have been freed from forced prostitution. Over 60 clubs raised funds for School for Justice, a programme started by Free a Girl Foundation in India to educate freed girls as a lawyer or even judge so that they can contribute to banning the impunity now common around this crime. In 2017, five girls passed the university entrance examination to go to law school. Over the past year, against all odds, they have shown enormous vigour and willpower. Or should we say *girl power*!

In 2017, Free a Girl Foundation launched the groundbreaking School for Justice programme. Dutch Soroptimists are committed to girls who have been freed from forced prostitution. Nineteen freed girls in India were trained to be lawyers, or even judges. Now, over a year later, Dutch Soroptimists have firmly taken over the fundraising baton. Thanks to the support of many, a first cheque for € 55,000 was presented for the year 2018. A marvelous achievement by over 60 participating clubs in the Netherlands! And counting... a similar amount has already

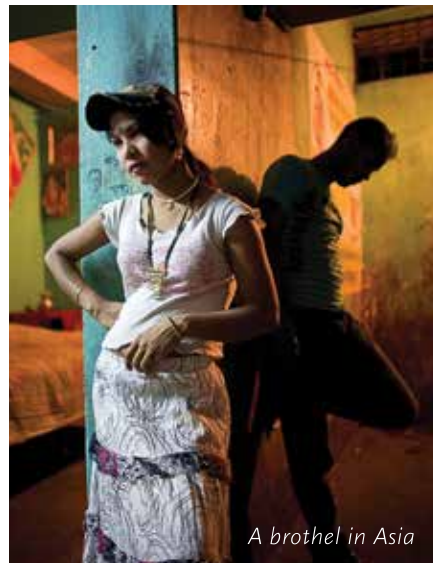
been raised to support more of these girls and fight this crime.

Education

School for Justice has two main goals: combatting the impunity and raising awareness about forced child prostitution. The first by educating the freed girls and the second through media campaigns. Soroptimists contribute to the educational part of the programme. Based on the experiences so far, the programme is being adjusted and improved. For example, the curriculum has been broadened: programmes for training as a police officer, journalist, social worker or paralegal have been added and there is more attention for individual affinity and performance.

Our goal is to train as many girls with potential as possible and to offer the personalised support that is needed. For 2018, € 85,000 was budgeted for the educational part of the programme for 15 participants: courses, coaching, housing and books. The total budget for 2018 is € 180,000. With our support, we can turn a groundbreaking pilot into a solid and effective programme.

In this way, together with our partners and clubs in the Netherlands and abroad, we can facilitate a change of the system from the inside out. A powerful and innovative approach!

A brothel in Asia

How to contribute or receive more information?

Donate

These girls can't wait! So donate directly to Stichting ondersteuning projecten SI, bank account NL90INGB0006570247, reference: SFJ-donation

Buy chocolate or a shawl

Note that delicious chocolate hearts, chocolate letters, and beautiful handwoven 100% cashmere shawls are sold all over the country (the Netherlands) for School for Justice. Don't miss out! For more information and orders: Hearts: hartenverkoop@gmail.com Letters: chocoladeletteractie@gmail.com.

More information

Please email any question to schoolforjustice@soroptimist.nl See also: www.soroptimist.nl for more information on the programme, the progress, media attention and, of course, the girls.

Soroptimist School for Justice Working Group: Rita Harmsen, Bianca Leemkuil, Renalda Ufkes, Willie van den Oudenalder, Olenka van Ardenne.

NU AL € 100.000,- VOOR JURIDISCHE OPLEIDING VAN VIJFTIEN SLACHTOFFERS

Nederlandse Soroptimisten helpen meisjes die zijn bevrijd uit de prostitutie

Nederlandse Soroptimisten maken zich sterk voor meisjes die zijn bevrijd uit de prostitutie in Zuid-Oost Azië. Ruim 60 clubs hebben geld ingezameld voor de stichting Free a Girl, die in India een programma is gestart om bevrijde meisjes op te leiden tot advocaat of zelfs rechter. Op die manier kunnen zij van binnenuit een bijdrage leveren aan het uitbannen van de straffeloosheid. In 2017 hebben vijf van de 19 meisjes succesvol het toelatingsexamen van de universiteit voor een rechtenstudie afgelegd. Volstrekt tegen de verwachtingen in hebben zij, in een jaar tijd, de wereld een enorme wilskracht en daadkracht laten zien. Als dat geen *girl power* is!

In 2017 werd het baanbrekende programma School for Justice gelanceerd door Stichting Free a Girl*. Dat eerste jaar werd gefinancierd door de AFAS Foundation, waarmee een 'try-out' kon worden opgestart. Nu, ruim een jaar later, hebben de Soroptimisten het fondsenwervingsstokje stevig in handen. Dankzij de steun van velen kon een eerste cheque van € 55.000,- worden overhandigd voor het jaar 2018. Een geweldige prestatie van ruim 60 meewerkende clubs in Nederland! En de teller loopt door: inmiddels staat alweer eenzelfde bedrag op de rekening om deze meisjes te kunnen steunen.

Opleiding

De insteek van School for Justice is tweeledig: het aanpakken van de straffeloosheid én het creëren van zoveel mogelijk bewustwording, door onder meer het

opleiden van de meisjes en de inzet van media-campagnes. Soroptimisten dragen bij aan het opleidingsdeel binnen het programma. Op basis van de ervaringen tot dusver wordt het programma momenteel aangepast en verbeterd. Zo is er vanaf 2018 meer maatwerk mogelijk door meer opleidingskeuzes (politieagent, journalist, maatschappelijk werker) en wordt meer aandacht besteed aan individuele affiniteit en prestaties. Met deze bredere School for Justice kan ook krachtiger gewerkt worden aan de realisatie van de beide doelstellingen. Daarvoor is dit jaar ongeveer € 85.000,- begroot voor de persoonsgebonden ontwikkeling van de meisjes (opleiding, begeleiding, huisvesting, boeken, etc). Dit is op basis van 15 deelnemende meisjes. Voor het hele programma (inclusief de broodnodige inzet op belangenbehartiging) is voor dit jaar € 180.000,- begroot.

Met onze steun zorgen we ervoor dat een baanbrekende pilot een solide en effectief programma kan worden. Samen met onze partners, clubs in Nederland en elders, faciliteren we zo de verandering van het systeem van binnenuit. Een krachtige innovatieve aanpak!

Education can help former victims of prostitution to become independent and to change the system from inside out.

Hoe bijdragen en meer informatie?

Doneer

Deze meisjes kunnen niet wachten! Doneer daarom ook direct via het rekeningnummer van de Stichting ondersteuning projecten SI, NL90INGB0006570247 o.v.v. 'SFJ-donatie'.

Koop chocolade of cashmeresjaal

Voor de School for Justice worden er landelijk heerlijke chocoladeharten, chocoladeletters en prachtige handgeweven 100% cashmeresjaals verkocht. Mis ze niet! Voor meer informatie en bestellingen: harten: hartenverkoop@gmail.com, letters: chocoladeletteractie@gmail.com.

Meer informatie

Voor vragen, mail naar schoolforjustice@soroptimist.nl. Zie ook: www.soroptimist.nl voor meer informatie over het programma, de voortgang, media-aandacht en natuurlijk de meisjes.

Soroptimist School for Justice Werkgroep: Rita Harmsen, Bianca Leemkuil, Renalda Ufkes, Willie van den Oudenalder, Olenka van Ardenne.

Our clubs overseas: Curaçao and Paramaribo

Soroptimist International Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao has two member clubs overseas: Curaçao and Paramaribo.

Club Curaçao

The eldest of the two is SI club Curaçao. "Last year we celebrated our 70th anniversary! It was truly a Union happening with members of club Paramaribo attending as well as Soroptimists from all over the Netherlands," president Enid Malon and secretary Yocklang Ng tell us. Our club has always had around thirty members. "Some of today's 28 members have been with the club for over 45 years. We plan to attract ten new Soroptimists next year. Some of our members received royal honour or a Medal of Honour of Curaçao and we are very proud of them", Enid says. Club Curaçao supports several foundations and funds, like the Princess Wilhelmina Fund for cancer control, Huize St. Jozef for orphans, Huize Broeder Pius for teenage mothers and the water project Casa Cuna Villa Maria. "We also give personal assistance to needy women through a project called E Timon den Bo Mes Man (Take the rudder in your hands). Club members assist these

Several members of club Curaçao received an award

Club Paramaribo finances a project to diminish diabetes amongst children

women who have difficulties organising their life. Our aim is for these women to become independent and able to take care of themselves and their families." Various fundraising activities provide the funds for these projects: film events, concerts, symposiums with wine and cheese afterwards, white elephant sale, to mention a few.

Club Paramaribo

Inaugurated in 1970, SI club Paramaribo is much younger than club Curaçao. Four potential new members were recently proposed by our extension committee. "Our projects reflect the goals of our club. We aim for equal rights for everyone and believe this that must be achieved mostly through education," says club secretary Roline Brahim. "The Ilse Labadie training centre is our ongoing project. Young women with little to no formal education are given the opportunity to learn a profession. We also

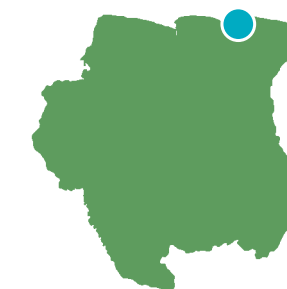
support the Prasoro Foundation, which helps children who live in an unsafe environment. Many of these children were able to finish a secondary or academic education and now have a sound future."

Roline adds a few more of club Paramaribo's projects: providing clean water by placing durable water tanks in several villages and a national project together with primary schools and family doctors for diminishing the risk of diabetes amongst children aged 10 to 12. "We are now working on an information leaflet for all the primary schools in Suriname," Roline explains. Club Paramaribo also has a range of fundraising activities: a wine and art event, an art auction, a bingo drive, a bake sale and the famous Mothers' Day sale. "On the Saturday before Mothers' Day we sell little presents, plants, cakes and juices. It's a great success", Roline says.

Onze clubs overzee: Curaçao en Paramaribo

Twee clubs overzee telt de Nederlandse Unie van de Soroptimistclubs in Nederland, Suriname en Curaçao: de clubs Curaçao en Paramaribo.

Tekst: Coosje Hoekstra
Foto's: club Curaçao en Paramaribo

Club Curaçao

Club Curaçao is de oudste. "Vorig jaar vierden wij ons 70-jarig bestaan, een waar Uniegebeuren door de aanwezigheid van Club Paramaribo en Sorores uit alle hoeken van Nederland. Bij eerdere lustrumvieringen mochten wij altijd vertegenwoordigers van het Uniebestuur verwelkomen", zeggen Enid Malon, president van Club Curaçao, en clubsecretaris Yocklang Ng. Door de jaren heen varieerde het ledental rond de 30. "Van de huidige 28 leden zijn enkele al meer dan 45 jaar lid. In ons projectplan staat dat we tien nieuwe leden willen aantrekken per 30 juni 2019. Het werk van verschillende van onze Sorores is erkend met een Koninklijke onderscheiding en/of met eremedailles van Curaçao en daar zijn we heel trots op". Talloze stichtingen en fondsen worden ondersteund, bijvoorbeeld het Prinses Wilhelminafonds voor kankerbestrijding, Huize St. Jozef voor weeskinderen, Huize Broeder Pius voor tienermoeders en het waterproject Casa Cuna Villa Maria. En dan zijn er nog de projecten waarbij ook persoonlijke inzet van de Soroptimisten wordt geboden, zoals *E Timon den bo bes Man* (Het roer in eigen hand). Clubleden begeleiden een aantal vrouwen uit de sociaal zwakkere laag van de samenleving. "Uiteindelijk doel is dat de vrouwen zelfstandig kunnen voorzien in hun eigen onderhoud en dat van hun gezin".

Voor de fondsenwerving bedenkt de club creatieve acties: Filmavond, benefietconcert, mini-symposium met wine and cheese afterparty, stickerac-

tie samen met de padvinderij, white elephant sale, verkoop van bouwstenen en een soiree musicale/artistique.

Club Paramaribo

Club Paramaribo in Suriname is een stuk jonger: geïnaugureerd in 1970. De extensiecommissie stelde onlangs vier aspirant-leden aan de club voor. "De doelstellingen van onze club komen tot uiting in onze projecten. We streven naar gelijke kansen in het leven voor iedereen en dat wordt voornamelijk bereikt door onderwijs", aldus clubsecretaris Roline Brahim. "Het Ilse Labadie trainingscentrum is een ongoing project van ons, waarbij jonge vrouwen met een leerachterstand kans krijgen een vak te leren. Ook zijn we betrokken bij de stichting Prasoro (het vroegere SOS Kinderdorp), die kinderen uit een bedreigd milieu begeleidt. Veel kinderen haalden met deze opvang middelbaar of

universitair niveau en kwamen goed terecht in de maatschappij". Roline voegt er nog een paar belangrijke projecten aan toe: schoon water door plaatsing van durotanks in een aantal dorpen en het project Risicofactoren voor diabetes type 2 in groep 7 en 8 van basisscholen. "Landelijk uitgevoerd samen met de huisartsen. Er komt nu een voorlichtingsboekje uit voor alle basisscholen in Suriname".

Club Paramaribo heeft een breed palet aan fondsenwerving: Wine and Art Event, veiling van kunst, Bingo Drive, Bake Sale en de bekende Moederdag-verkoop. In een kraam in hartje Paramaribo worden op de zaterdag voor Moederdag kleine presentjes, planten, gebak en sappen verkocht. "Succes verzekerd", meldt Roline Brahim.

Erfenis gaf grote impuls aan werk van Algemeen Fonds

Het Algemeen Fonds is een stichting met als oogmerk om met financiële middelen de doelen van het Soroptimisme te steunen. Sinds de oprichting van de Unie, nu 90 jaar geleden, werd jaarlijks een deel van de contributie beschikbaar gesteld om goede doelen te ondersteunen.

Na de Tweede Wereldoorlog waren dat vooral vluchtelingen, gerepatrieerden en slachtoffers van andere calamiteiten. Ook werden er studiebeurzen verstrekt. Deze fondsen zijn samengevoegd in de Stichting Algemeen Fonds die op 25 augustus 1971 is opgericht. Tot 2013 beschikte het Algemeen Fonds op basis van de jaarlijkse ledenafdracht over een jaarlijks budget van ongeveer € 14.000,- waarmee clubprojecten werden ondersteund. Naast deze afdracht van de Unie ontving het Algemeen Fonds ook enkele legaten. In 2013 kwam er een grote verandering in de beschikbare bedragen door de ontvangst van de grote erfenis van Carla Atzema-Looman

Wie was Carla Atzema-Looman?

Carla Atzema-Looman was Soroptimist in hart en nieren. Zij was een sterke, markante vrouw. Zij was geboren in Groningen op 29 januari 1920. Na haar opleiding werd zij in 1952 sociaal maatschappelijk medewerkster bij de Heineken Brouwerij in Rotterdam. Daar heeft zij veel gedaan voor de verbetering van de positie van de medewerkers, vooral de vrouwen. Na haar pensionering verhuisde zij naar Heemstede. Zij speelde daar eerste

Mayte Levenbach

viool bij het Heemsteeds Symfonie Orkest. Carla was een heel betrokken Soroptimist, eerst in Rotterdam, later bij Club Haarlem. Zij had geen kinderen, haar man was vroeg overleden en zij beschouwde de Soroptimisten in Haarlem als familie. Carla overleed op 4 januari 2013 in Bloemendaal. In haar testament liet ze haar gehele vermogen na aan het Algemeen Fonds om ingezet te worden ten behoeve van vrouwen, ter ondersteuning van mensenrechten en aan muziek. Het betekende een enorme impuls voor het Algemeen fonds, dat in een klap de beschikking kreeg over een groot budget,

waarmee structureel steun kon worden verleend aan enkele organisaties in de geest van Carla Atzema.

Onze werkzaamheden

Nadat de afwikkeling van de erfenis een feit was – Carla Atzema liet ook veel goederen na waarvoor een bestemming moest worden gezocht – heeft het Algemeen Fonds in 2017 een meerjarig beleidsplan opgesteld waarin de aanwending van het vermogen wordt uiteengezet. Dit is in 2018 aangevuld met een huishoudelijk reglement. De volgende bestemmingen kregen hier een plaats:

Tekst: Adrienne Vrisekoop
Foto Mayte: Hans Smolenaars

Clubprojecten

Clubs kunnen een aanvraag doen voor ondersteuning van hun eigen fondsenwerving ten behoeve van een goed doel dat past in de doelstellingen van het Soroptimisme.

Classic Young Masters

Met de Stichting Classic Young Masters hebben we een sponsorovereenkomst gesloten ter ondersteuning van de professionele ontwikkeling van jonge getalenteerde musici. Mayte Levenbach, violiste bij CYM, behaalde de eerste prijs op het prestigieuze Prinses Christina Concours 2018. De viool van Carla is tijdelijk aan Mayte in bruikleen gegeven.

Carla Atzema-Looman Leerstoel voor Mensenrechteneducatie

Per 1 januari 2017 is een Soroptimist leerstoel ingesteld bij de Universiteit van Utrecht en University College Roosevelt in Middelburg, de Carla Atzema Looman Leerstoel voor Mensenrechteneducatie. Met Prof. Felisa Tibbitts, die de leerstoel bekleedt, is een zesjarige overeenkomst gesloten.

Nieuwe initiatieven

Het Algemeen Fonds zal verdere initiatieven ontwikkelen, zoals een Carla Atzema prijs voor een bijzondere individuele bijdrage binnen de doelstellingen van het Soroptimisme. Het fonds draagt € 50.000,- bij aan een waterproject in Kenya, onderdeel van de President's Appeal Women, Water & Leadership van SI President Mariet Verhoef-Cohen. Het bestuur staat open voor voorstellen of ideeën van Unie, clubs en leden. Met haar huidige omvang kan het Algemeen Fonds robustere projecten op de langere termijn ondersteunen en het Soroptimisme grotere naamsbekendheid geven.

Inheritance gave boost to spendings General Fund

Since its establishment the Union received an annual contribution from its members to be applied towards special social causes. Special separate funds in existence after World War II were consolidated in one foundation in 1971, the Soroptimist General Fund. Until 2013 a limited annual budget of approximately € 14,000 was available to the Soroptimist General Fund to support club projects. This changed in 2013 when a large inheritance was received from Carla Atzema-Looman.

Who was Carla Atzema-Looman?

Carla was born on 29 January 1920 in Groningen, was educated in Rotterdam and thereafter worked in Rotterdam at the Heineken Brewery. Here she was able to initiate measures leading to the improvement of the position of the workers, especially of women. Upon her retirement she moved to the Haarlem area and became a member of Club Haarlem. As her husband had passed away at an early age and she had no children she considered the Soroptimist Club in Haarlem her family. Carla Atzema-Looman passed away on 4 January 2013. In her will, Carla bequeathed her entire estate to the Soroptimist General Fund and stipulated that the funds were to be spent on matters important to women, to support human rights and to promote music.

What are our main projects?

In 2017 General Policy Guidelines were introduced by the Soroptimist General Fund, supplemented with bylaws approved in 2018, setting forth parameters for its disbursements for club project support and other projects. Projects in 2018 include:

Classic Young Masters

A sponsor agreement with Classic Young Masters, supporting the professional development of talented young musicians was entered into. One of the participants won the first prize at the prestigious Princes Christina Concours 2018.

Carla Atzema-Looman Chair for Human Rights Education

In 2017 a Soroptimist Chair was established at the University of Utrecht, the Carla Atzema-Looman Chair for Human Rights Education. Prof. Felisa Tibbitts accepted the Chair and has been appointed for six years.

New initiatives

The Soroptimist General Fund intends to develop further projects such as the Carla Atzema Award. Another special initiative is the contribution of € 50,000 to a water project in Kenya, which is part of Mariet Verhoef-Cohen's SI President's Appeal 'Women, Water & Leadership.' The amounts available from the inheritance enable to the Fund support robust projects over a longer term and improve Soroptimist name awareness.

90years

empowerment
Friendship Days 2018

14 -16 September

90years empowerment Friendship Days 2018

Leeuwarden Soroptimist International
Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao

CELEBRATION OF FRIENDSHIP, EMPOWERMENT AND OUR 90TH ANNIVERSARY

Dutch Soroptimists welcome you to celebrate 90 years of Friendship

Leeuwarden-Fryslân 2018 Capital of Culture

The FSDL90 organising committee welcomes you to the city of Leeuwarden, Friesland, to celebrate friendship in a cultural decor. As European capital of culture, Leeuwarden-Fryslân 2018 has chosen 'Iepen mienskip' (open community) as its central theme: working together in solidarity, uniting the cities and towns of Fryslân province. And meanwhile connecting with the rest of the Netherlands and Europe.

90th Anniversary

The Board of the SI Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao is very happy to meet you as their guest as we celebrate the 90th anniversary of SIE's oldest and third largest Union. With over 3.100 Soroptimists and over 100 clubs, Soroptimism is thriving within our Union. Time to party with our sisters and friends!

Empowerment

The ability to gain freedom and power to do what you want and to control what happens to you. This is the theme of the Friendship Days. We will meet and inspire each other and gain new insights together.

Programme

Friday, September 14th 17:00 – 21:00

Hotel-Paleis Stadhoudelijk Hof
(Fletcher Hotel),
Hofplein 29, 8911 HJ Leeuwarden

T: +31 (0)58 - 216 21 80

Registration, drinks and bites. Meet Soroptimists from all over Europe. Network and enjoy sharing Soroptimist experiences. Group together to go out for dinner or have it at the wonderful registration location. (Dinner is not included, reservation recommended.)

Saturday, September 15th 08:00 – 23:00

Stadsschouwburg De Harmonie
(City theatre),
Ruiterskwartier 4, 8911 BP Leeuwarden

T: +31 (0)58 - 233 02 30

Saturday day programme

► 08:00 – 09:30 Foyer

Registration, if you did not yet register on Friday.

► 10:00 – 12:00 Rabobank Zaal

- Welcome by Riek van der Vlag, Chair FSDL90;
- Lustrum Dance *Soroptimist International Goals* by dance group Dance Explosion choreography by Raymond Guzman;
- Opening speech by Drs. Arno Blok, Commissioner of the King;
- Address by Nienke Feenstra, President of the SI Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao
- Candle ceremony and Soroptimist song
- Festive Forum *Empowerment*, led by Evelijne Bruning, countries director The Hunger Project (THP). Members of the panel are: prof. dr. Felisa Tibbitts, Professor and Chair in Human Rights Education, Mariet Verhoef- Cohen, SI President with President's Appeal *Women, Water & Leadership*, Ir. Koos Kingma, researcher Interplay of Policies, Livelihoods and Gender in Tanzania and MSc. Henny Slegh, senior researcher and technical advisor for Promundo US and Living Peace Institute in the DRC (Congo) (see page 24)
- Declaration of the final statement.

► 12:00 – 13:00 Foyer ground floor

Walking lunch with local, Frisian products.

► 12:00 – 15:30 Foyer ground floor

Exposition by local female entrepreneurs in the make industry and female artists of varying disciplines. Meet-and-greet with the panel members of the Festive Forum.
Fashion Show

► 14:00 – 15:45 Foyer first floor

Creative workshops by Soroptimist artists; details to follow on the site and at FSDL90.

► 13:15 – 15:45 Accent Zaal

13.15 – 14.25 and 14.35 – 15.45 Interactive workshop Mentor-programme Friesland and European Center for Evidence Based Mentoring with Szilvia Simon (Hungary) and Ellen Joy Groosman (Benelux) and members of Fier!

► 13:15 – 15:45 Rabobank Zaal

13.15 – 13.45 and 14.35 – 15.05 Concert *Women's song* by soprano Wanda Peters and pianist Rixt van der Kooij

13.55 – 14.25 and 15.15 – 15.45 Cabaret by Louise Korthals (in Dutch)

► 13:15 – 15:45 Leeuwarden City Centre

Would you rather go outside? See the highlights of *Leeuwarden-Fryslân 2018 Capital of Culture* guided by your FSDL90 sisters in various surprising ways. Details to follow on the site and at FSDL90. Please be back at the Harmonie no later than 16:00 to party together! See also page 28.

► 16:00 – 17:00 Foyer ground floor

Swinging party! Celebration of the 90th anniversary of Soroptimist International Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao. A live band and singers will perform and together we will celebrate our 90th anniversary!

Saturday dinner

► 19:00 – 23:00 Two locations, check yours!

Hotel-Paleis Stadhoudelijk Hof
(Fletcher Hotel)
Hofplein 29, 8911 HJ Leeuwarden
T: +31 (0)58 - 216 21 80

Grand-Café Restaurant
De Koperen Tuin
Prinsentuin 1, 8911 DE Leeuwarden
T: +31 (0)58 - 213 11 00

Festive and celebratory walking dinner. Dress code: Soroptimist party style. Soroptimists will meet for a delicious dinner in historic surroundings. Please make sure to know for which of the two dinner locations you registered.

Sunday, September 16th 10:00 – 17:00

► 10:00 – 16:00 Excursions to various locations in Friesland. Transport and lunch is included. Please make sure to be at the correct location on time, as the bus or vessel will leave at the scheduled time.

Science & Technology:

Planetarium and Afsluitdijk, departure from Stadhoudelijk Hof

Nature & Environment:

Noorderleech and Wadden Sea, departure from Stadhoudelijk Hof

Art & History (bus tour):
Oase Oranjewoud and *The Colorfield Performance* Sloten, departure from Stadhoudelijk Hof

Art & History (boat tour):
Birdaard and Bartlehiem, departure from Stadsschouwburg de Harmonie

► 16:00 – 17:00 Hotel-Paleis Stadhoudelijk hof (Fletcher Hotel), Hofplein 29, 8911 HJ Leeuwarden

T: +31 (0)58 - 216 21 80

Time to say goodbye. But before you leave, please come and join us for a farewell drink and speech by our Union President Nienke Feenstra.

Questions, problems?

Friday and Saturday evening:

If you have trouble finding your way or need assistance, please come to our information desk at the entrance of the yellow hall of the Stadhoudelijk Hof.

Saturday:

There is an information desk in the foyer ground floor of Stadsschouwburg De Harmonie.

During the weekend:

In case of emergency call 112 for police or ambulance. If you need urgent help from FSDL90, call or WhatsApp Narda Naafs: +31 6 20 73 64 40

Latest details:

Check all latest details on the website
<https://soroptimist.nl/nl/fSDL90/program/>

Festive Forum ‘Empowerment’ marks 90th anniversary of Soroptimism in the Netherlands

► Saturday, September 15th, 10:00 – 12:00

Stadsschouwburg De Harmonie (City theatre),
Ruiterskwartier 4, 8911 BP Leeuwarden, Rabobank Zaal.

► Festive Forum Empowerment

Interactive discussion between the panel members and the audience in search of new insights in relation to our goals. How can we gain the freedom and the power to achieve our dreams and realise our potential, both for ourselves and for other women.

Members of the panel

Evelijne Bruning, chairperson

Evelijne decided to dedicate her life to ending poverty at the age of 21, when she saw a slum in Jakarta. She holds master degrees in cultural anthropology and sociology of development from Leiden University. She started her professional life in 1999 in Vietnam as a junior advisor to a micro-finance programme managed by the national Women’s Union, and

later as a communications advisor to a development agency in The Hague. In 2004 Evelijne started her own business in journalism. She worked as the editor in chief of the national journal for development professionals, contributed to a range of other magazines, and works as freelance chair of debates and expert meetings. In 2010 Evelijne noticed that policy and politics threatened to turn her into a cynic, and shifted back to activism. She joined the Hunger Project as its Country Director in The Netherlands, and is currently member of its international management team. She still writes monthly columns and blogs, and occasionally chairs debates – ‘but only if it aims to make the world a better place, and not just talk about it.’ Evelijne is 47, and has two daughters (aged 18 and 10). Her favourite colour is red.

Prof. dr. Felisa Tibbitts

Felisa Tibbitts is the first Professor in Human Rights Education in the Netherlands, with special focus on women’s rights. She was inaugurated at Utrecht University and the University College Roosevelt in Middelburg in October 2017. Her chair is funded by the General Fund of the SI Union of the Netherlands, Suriname and Curaçao and is important because research has shown that Dutch adolescents know far less about human rights than others in Europe.

Msc. Henny Slegh

Henny Slegh is a psycho-trauma therapist and medical anthropologist. She studied medical anthropology and Sociology at the University of Amsterdam. She currently works as senior researcher and technical advisor for Promundo-US and Living Peace Institute DRC. And for non-profit organisations working on masculinities, culture, sexual gender based violence and mental health in conflict and post-conflict countries. Henny conducted several studies in DRC, Rwanda, Burundi, Mali and Mozambique. She is also a co-creator of the Living Peace methodology in DRC, a gender transformative approach to engage men in supporting

Felisa’s research interests include peace, human rights and democratic citizenship education, and curriculum policy and reform. She was a Fulbright Fellow at Lund University, Sweden and a Human Rights Fellow at the Kennedy School of Government, Harvard University. She has published practical resources on behalf of the Office of the U.N. High Commissioner for Human Rights, UNICEF, UNESCO, OSCE/ODIHR, the Council of Europe and non-governmental organizations, such as Amnesty International and the Open Society Foundations. Felisa is a Soroptimist.

women’s empowerment. She is currently based in Mali doing further research on gendered factors and violent extremism under the title: ‘Role of men in women’s empowerment’.

Ir. Koos Kingma

Koos Kingma is currently lecturer “International Development Management” at the Van Hall Larenstein University of Applied Science in Velp and a PhD student at the Wageningen University and Research “Interplay of policies, livelihoods and gender in Tanzania”. In addition she is working as a consultant/trainer in the area of ‘gender’ and gender mainstreaming. After her study ‘agrarian sociology of non-western regions’ with specialisation ‘women studies’ she worked for over 10 years in Tanzania and Mali where she conducted a research on women in agriculture and women’s organisations.

When she came back to the Netherlands she worked for Novib for 7 years, as a programme officer for West Africa and later as policy maker ‘gender and diversity’. The past 10 years she is working as a lecturer at the Van Hall Larenstein University. She is a Soroptimist and a member of club Bennekom & Beekdal.

See also page 32

Mariet Verhoef-Cohen

Mariet Verhoef-Cohen is President of Soroptimist International 2017-2019. She is a professional translator and owner/director of Bacolet Translations. As President of SI Europe (2007-2009) she introduced the two-year running theme ‘Soroptimists go for Water’, which saw countless clubs developing both individual and joint projects aimed at providing access to clean drinking water for women. As President of Women for Water Partnership (WfWP) she galvanized worldwide attention to involve both women and men in integrated water resources initiatives which lead to better sustainability, governance, and efficiency. She has been WfWP President since 2014 and a driving force behind the WfWP international network which uses water as an entry point to women’s empowerment and works to improve equitable access to water for all, for all uses. Her SI President’s Appeal for 2017-2019 is the project ‘Women, Water & Leadership’. She is a member of club Zwolle. Wherever Mariet goes, she always tries to involve local or national Soroptimists to help achieve the SI goals. She is dedicated to the mission of striving for a world where women and girls together achieve their individual and collective potential, realise their aspirations and where women are seen as equal.

Places to go on Saturday afternoon

Leeuwarden-Fryslân 2018 Capital of Culture has a lot to offer. Our FSDL90 Friendship Day Weekend coincides with this fabulous event and we suggest exploring some of these highlights:

► Honeysuckle Blues Garden

Interested in nature? Go visit the Honeysuckle Blues Garden. Claudy Jongstra designed a radically different kind of garden than what is normally seen at the Olympic Games of garden shows. The garden was awarded the Silver-Gilt medal in the Fresh Gardens category.
Where: Blokhuispoort, Blokhuisplein 40, 8911 LJ Leeuwarden
When: daily from 09:00 to 23:00
Entry: free

► Fries Museum

Or maybe you are more interested in visiting the 'Escher op reis' exposition at the Fries Museum? In Escher's Journey you can follow his development from graphic designer to world-famous artist.
Where: Fries Museum, Wilhelminaplein 92, 8911 BS Leeuwarden
When: daily except Mondays from 10:00 to 17:00
Entry: € 18, please make sure to make reservations online.

► Mata Hari

What to think of the famous Dutch woman Mata Hari? She may have been the most fashion-conscious woman of the early twentieth cen-

tury. She wore the most beautiful dresses in order to seduce the richest businessmen. When travelling, her luggage consisted of no less than ten steamer trunks.
Where: Andere Museum van Oldtimer tot Kant, Oostersingel 8, 8921 GA Leeuwarden
When: Wednesday – Sunday from 13:00 to 17:00
Entry: € 5

► Kanselarij

Want to submerge into the world of the Dutch pioneer, then go to Places of Hope: pioneering for a new future at Kanselarij. Throughout our country people are busy trying to live more in harmony with nature. This exhibition gives you a unique view on our legacy.
Where: Kanselarij, Turfmarkt 11, 8911 KS Leeuwarden
When: Thursday – Sunday from 12:00 to 17:00
Entry: free

► OBE Visitors centre

The OBE Visitors centre, a brand new building, forms the entrance to Lân fan taal, the 'language experience centre'. You will be welcomed here as a new 'resident' and you can immediately (and playfully) get to work with language.

Where: Bezoekerscentrum OBE, Oldehoofsterkerkhof, Leeuwarden
When: Monday – Wednesday from 10:00 to 18:00 and Thursday – Sunday from 10:00 to 21:00
Entry: free

► Natuurmuseum Fryslân

Interested in nature? Do visit the UnderWaterSafari at Natuurmuseum Fryslân. You can go on a special safari and still keep your feet dry! On your way you can search for the Big Five of the underwater world of the Netherlands: the beaver, the otter, the catfish, the seal and the porpoise.
Where: Natuurmuseum Fryslân, Schoenmakersperk 2, 8911 EM Leeuwarden
When: daily from 10:00 to 17:00
Entry: € 9

► Tattoos and ceramics

What do tattoos and ceramics have in common? The exhibition Tattoo & Ceramics brings these two crafts together. Ten leading tattoo artists work on new material: ceramics.
Where: Keramiekmuseum Princessehof, Grote Kerkstraat 11, 8911 DZ Leeuwarden
When: daily except Mondays from 11:00 to 17:00
Entry: € 12.50

Afternoon programme in De Harmonie

Saturday, September 15th, 13:00 – 17:00

Stadsschouwburg De Harmonie (City theatre), Ruiterskwartier 4, 8911 BP Leeuwarden

Wanda Peters and Rixt van der Kooij

In a short recital, Soroptimists Wanda Peters, soprano, and Rixt van der Kooij, pianist, will tell the story of women in the language of song. With songs by Dutch female composers from different periods, in different musical styles, about different aspects of a woman's life, set to poems in Dutch, German, English, French, and Frisian, Wanda and Rixt will surprise you with the richness and variety of the repertoire composed by our foremothers.

Rixt van der Kooij

Louise Korthals (performance in Dutch)

In 2011 won ze het Amsterdams Kleinkunst Festival, voor haar eerste avondvullende programma Vlieguur ontving ze de Neerlands Hoop Prijs en opvolger Zonder Voorbehoud werd opnieuw met een sterrenregen ontvangen. Afgelopen najaar zette zij samen met Dolf Jansen haar tanden in 2017 en dat bleek een oudejaars-conference zoals die hoort te zijn: vol rake grappen, scherpe observaties en indringende liedjes. Deze cabaretvedette presenteert speciaal ter gelegenheid van het 90-jarig bestaan van onze Unie twee keer een programma op zaterdagmiddag in de Rabobank Zaal.

Charity van der Meer

Charity qualified as a fashion and knitwear designer in 2002 in the UK at Nottingham University of Art and Design. She moved to the Netherlands where she developed a keen interest and passion for creating garments using the felting techniques, to express her love for fashion. Her

Charity van der Meer

one of a kind creations are breathtaking combinations of natural fabrics, raw materials and organic fibers. Her commitment to enhance the sustainability of wool made her create the Sharit Ethical Fashion line. "My aim is to let other people understand the endless possibilities of wool with the emphasis on the natural and durable character. I travel all around the world to teach women to make use of their own resources. Nowadays through that process they are able to make their own new products. Sustainability is my main passion.

Meet the local female entrepreneurs and artists who contribute to the exposition on Saturday in the Foyer of De Harmonie:

Moniek Miedema	mode ontwerpster eigenaar van Byoni modezaken	www.m.byoni.nl
Louise Cohen	Polivalent/interieur ontwerper	www.louisecohen.nl
Tryntsje Nauta	Fotograaf maakt nu een serie over friese showbands	www.tryntsje.nl
Doet Boersma	Kunstschilder artistiek leider kunstacademie Friesland	www.doetboersma.nl
Lies Huet	Keramiste maakt veelzijdig kleurrijk keramiek	www.lieskeramiek.nl
Dini Holtrop	Bloemsierkunst Nederlands kampioen zaak in Heerenveen	www.he-as.nl
Hinke Veenstra	Kunstschilder ontwerpSTER kleurrijke schilderijen en beelden	www.hinkeveestra.nl
Hilda Kanselaar	Kunstschilder beeldhouwwerken ook in de publieke ruimte	www.keunstwurk.nl
Hana Vendlova	Kunstschilder imposante werken	www.hanavendlova.com
Charity van der Meer	Mode ontwerpster en design deelgenomen aan London fashion week	www.sharit.net
Esther Nagtegaal	Goudsmid en beeldend kunstenaar eigenaar Galerie op Ameland	www.esthernagtegaal.nl
LAPatelier	Een project van Fier! Liefde Aandacht Progressie	www.LAPatelier.nl

VRIESIA
BOUWEN MET GLAS

In de zon en uit de wind!
**DENK AAN EEN
GLAZEN WINDSCHERM**

MEER LICHT EN RUIMTE:

SERRES	SCHUIFPUIEN
TUINKAMERS	DAKKAPELLEN
GLAZEN BINNENDEUREN	RAMEN EN KOZIJNEN

Vraag naar de diverse mogelijkheden

Kom kijken in onze showroom in Sneek!

WWW.VRIESIAGLAS.NL

Tingijtersstraat 20 8601 WJ Sneek E info@vriesiaglas.nl T 088 111 25 11

Wanda Peters
soprano & voice teacher

As Soroptimists we use our voices to be a global voice for women together. Using my voice to sing is my greatest passion:

- Concerts, also for fund raising • Singing lessons all ages, all levels, all styles • Choir coaching • Workshops
- Marriages, occasions, funerals

I would love to come and help your SI club raise funds and let my voice be a global voice for women in song. I have done so for 6 clubs now and helped raise almost € 20,000 for women and girls!

website: zangstudiobilthoven.nl
email: wandamathilde@gmail.com • telefoon: 06-40514572

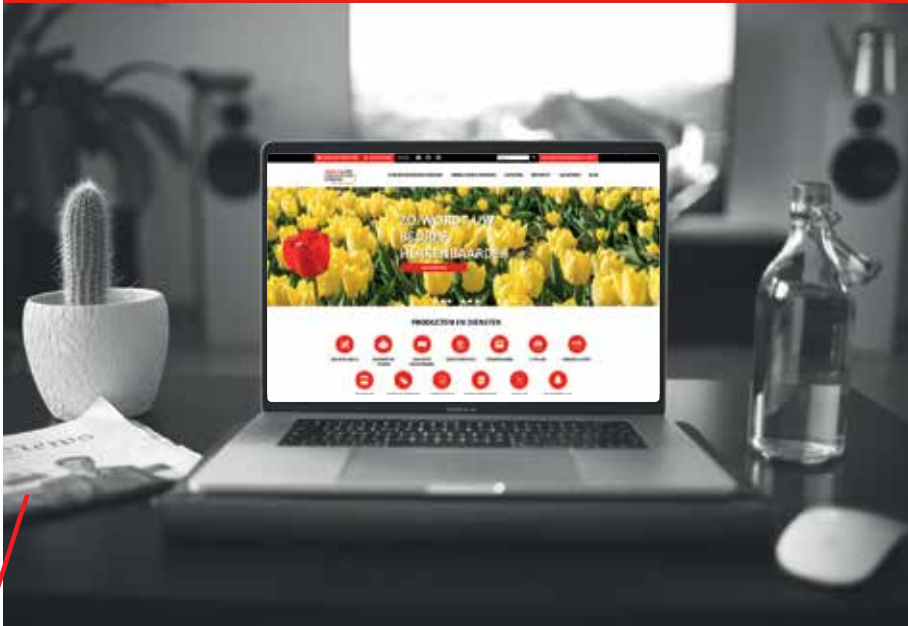
Wij inspireren u graag om uw communicatie nog opvallender en effectiever te maken.

Of het nu gaat om drukwerk en websites of direct mail en sign of promotionele artikelen en bedrijfskleding.

Wij doen het voor u!

multicopy the communication company

Hét communicatiebedrijf voor ondernemers!

adres Morsestraat 22C, 6716 AH Ede telefoon 0318-30 406 8 e-mail ede@multicopy.nl website www.multicopy.nl/ede
adres Tijnedyk 79, 8936 AC Leeuwarden telefoon 058-288 08 77 e-mail leewarden@multicopy.nl website www.multicopy.nl/leeuwarden

90years

empowerment
Friendship Days 2018

INTERACTIVE WORKSHOP MENTOR-PROGRAMME FRIESLAND AND
EUROPEAN CENTER FOR EVIDENCE BASED MENTORING

Mentoring Soroptimists Programme empowers young women

► Saturday afternoon, Accent Zaal 13.15 – 14.25 and 14.35 – 15.45 uur

A workshop by Mentoring Programme Friesland, SIE Benelux Mentoring Programme and Fier! including a Round Table session. Afterwards, there will be time to elaborate on mentoring in group discussions with the experts. There will be two sessions in each time block, one in English and one in Dutch, 16 participants per session.

Mentoring Programme Friesland
Best practices of empowerment through mentoring. We will exchange experiences and best practices and discuss how you can apply Soroptimist mentoring in your region. Mentoring as a form of coaching and networking is an instrument with a broad application in society. Having a mentor can really empower the mentees and make a difference to their future and even to the communities they belong to. Workshop leaders are Szilvia Simon, coordinator of Mentoring Programme Friesland and Ellen Joy Groosman and Edith Koetsier of SIE Benelux mentoring programme. Mentoring Programme Friesland empowers young people, mostly students, by connecting them with a mentor who works in their field. SIE Benelux Mentoring Programme aims to empower young women in their professional career on the road to leadership positions.

Empowerment at Fier!
Fier! is a national expertise and treatment centre that provides assistance to children, young people and adults who are suffering or have suffered violence such as domestic violence,

sexual violence or honour violence. Fier! offers counselling and treatment and, if necessary, a safe haven. Fier! also helps people who have been traumatised in other ways.

During the Round Table session, the methods used at Fier! and how they work on social entrepreneurship with local partners as well as developments for the future will be discussed. An example is L.A.P. Atelier, which is a responsible designer brand, founded by A House of Happiness and Fier! and made possible by the Start Foundation. L.A.P. Atelier offers Fier! clients the opportunity to develop. They reuse A-choice material residues from curtains to make new valuable products. Fier! is represented in the

exposition on the Foyer ground floor during FSDL90 with a presentation of L.A.P. Atelier. L.A.P. stands for Love, Assistance and Progress.

Fier is het landelijk expertise- en behandelcentrum op het terrein van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Onze opdracht is: voorkomen van geweld, stoppen van geweld en hulp bieden bij de gevolgen van geweld. Fier combineert gespecialiseerde zorg in een veilige/beschermde omgeving met een kennisfunctie (ontwikkel-, innovatie- en onderzoeksfunctie). Onze expertisegebieden: huiselijk geweld, kindermishandeling, eengerelateerd geweld, mensenhandel, loverboyproblematiek en (vroegkinderlijke) traumatisering.

Fier! provides assistance to children, young people and adults who are suffering or have suffered violence such as domestic violence, sexual violence or honour violence. We offer counselling and treatment and, if necessary, a safe haven. We also help other people who have gone through an experience which has left them traumatised.

www.fier.nl
www.ahouseofhappiness.com
www.mentorprogrammefriesland.nl

De Soroptimist - september 2018

29

LEEWARDEN THE REGION

Our excursions on Sunday

The day trips we offer on Sunday will take you to various locations to get acquainted with Friesland and it's wonderful treasures. All excursions include transport and lunch. Please do not forget to join us at the end of the day for a farewell drink and speech at the Stadhouders Hof!

Science & Technology visit the Planetarium and Afsluitdijk

This daytrip will combine two very exceptional visits to the Planetarium of Eise Eisenga in Franeker as well as to the Wadden Center and last but not least to the Monument at the Afsluitdijk (IJsselmeer Dam). We will travel by bus along the scenic tourist backroads and will gain an impression of the charming Frisian country side. In the Planetarium, a short introduction and explanation will be given,

leaving it up to you to stroll around and study the model of the solar system, that was designed by Eise Eisinga between 1774 and 1781. The model of the sun surrounded by the 6 planets, is still working. It is the oldest functioning planetarium in the world. Next stop will be the Wadden Center, where a lunch will be waiting for us. In this Wadden Center we will hear about UNESCO's reason for recognizing the Wadden Sea as a World Heritage Site. With a visit to the Monument at the Afsluitdijk this excursion will come to an end.

► **Departure: 10:00 at Hotel-Paleis Stadhouders Hof, Hofplein 29, 8911 HJ Leeuwarden**
Arrival: 16:00 at the same place.

Nature & Environment visit the Noorderleech and Wadden Sea

A scenic route to enjoy plenty of nature, culture and history - hiking shoes recommended! We leave Leeuwarden to go to Marrum. The first stop is at the dike site of 'the Friese Wad' to experience the peaceful and quiet atmosphere of the wad at the farm of 'De Seedykster Toer'. The farm is located near the Wadden Sea, recognized by UNESCO as a bio-sphere resort in 2009.

You will make a tour in a specially designed tourist vehicle across the dikes and along the channels, trenches and grooves in one of the most important breeding grounds of migratory birds in Northern Europe. The hikers among us are invited to a 5 km enjoyable walk along an area with salt absorbing plants. You will hear the fascinating story about the six women, who in 2006 rescued 150 horses out of the 'Dobbe', a soggy piece of flooded land. After lunch we are driving along the coast to Holwerd. We will visit a sculpture "awaiting rising water", portraying a sturdy and a slender woman, overlooking the sea. By way of Paesens-Moddergat, where the memory and atmosphere of the fishermen's disaster of 1883 still can be felt, we return to Leeuwarden.

► **Departure: 10:00 at Hotel-Paleis Stadhouders Hof, Hofplein 29, 8911 HJ Leeuwarden**
Arrival: 16:00 at the same place.

Art & History visit Oase Oranjewoud

We will visit a surprising and varied exhibition about nature and the perception of nature at the Belvedere Museum on the Country Estate Oranjewoud and the Museumpark. The museum is devoted to contemporary and modern sculpture-art with a focus on flora and fauna. In the attractive country house of the Country Estate Oranjewoud, special attention is given to the well-known Dutch field biologist and conservationist Jac. P. Thijsse. In the area between the estate and the museum - the museumpark - the experience of nature and landscape will be strengthened through the display of various works of art. After lunch in the museum café of the Belvedere the bus will depart for the town of Sloten for a visit of: 'the Coloured Performance'. 499 artists from all over Europe will simultaneously set

to work with paint and panels to contribute to this colourful project. The only restrictions are that this work of art takes shape on one panel size 122cm x 122 cm, can be completed within one day and without using the colour black.

► **Departure: 10:00 at Hotel-Paleis Stadhouders Hof, Hofplein 29, 8911 HJ Leeuwarden**
Arrival: 16:00 at the same place.

Art & History visit Birdaard and Bartlehiem

Welcome aboard saloon vessel the Gaasterland, a historical Dutch vessel, built in 1909, which sailed in the old days as a ferryboat from Amsterdam-Central Station to Schellingwoude under the name of "Havenstoomboot nr. 10" (harboursteamer nr. 10). Captain Arnold bought this harbour steamer 15 years ago and renovated it into the beautiful and comfortable saloon vessel we will board. We will sail along an attractive route to Birdaard following a small part of the Eleven Cities Tour (the biggest ice skating tour in the world), leaving the city canal along the park 'Prinsentuin' and from there on via the village of Snakkerburen to open water of the Dokkumer Ee. Along the way we pass the villages of this charming Frisian landscape such as Lekkum, Wiens and Bartlehiem. Bartlehiem is the

place of the famous small bridge, tiled with the names of well-known skaters who faced the challenges of a harsh Eleven Cities Tour; in 1986 among them young prince Willem Alexander, our current king. In Birdaard we plan a break to enable you to visit the wood and peeling mill 'De Zwaluw' and nearby the fine small museum of the naïve painter-artist Ruud Wiersma. We will moor at Birdaard and sail back to Leeuwarden at 1 pm. We will enjoy lunch on board the ship.

► **Departure: 09.45 at the Stadschouwburg Harmonie, Ruiterskwartier 4, 8911 BP Leeuwarden**
Arrival: 14:45 at the same place.

Elegant necklace with a dandelion seed in a glass pendant

Elegant necklace with a dandelion seed in a glass pendant. By wearing the dandelion seed as a pendant, it offers you a symbol of friendship spreading all over the world. A little piece of art, that is what this tiny seed is. Buy it for yourself and/or for your friends who couldn't join for the weekend, or buy it for your daughter, mother, sister, auntie or any other women you can think of to let her know you value her friendship!

Material: zinc alloy and glass • Shape: oval pendant • Price: € 10,00

For sale at
FSDL90

Tekst: Coosje Hoekstra
Foto's: Karin van de Kar en Koos Kingma

DIE EERSTE NACHTELIJKE RIT IN AFRIKA:

Geuren van eucalyptus en houtvuurtjes... ik was verkocht!

Afrika zit in het hart van socioloog Koos Kingma, docent aan Hogeschool Van Hall Larenstein in Velp. Op de Soroptimist Friendshipdays in Leeuwarden vertelt ze over haar promotie-onderzoek en haar werk in Tanzania rond het thema Empowerment of Women. In dit verhaal maken we kennis met haar passie en met de mens achter de wetenschapper.

Het huis van Koos Kingma in Wageningen is verrijkt met Afrikaanse kunst: weefwerk, beelden en schilderijen. In haar tuin kleuren en geuren van kruiden en bloeiende planten. Dagelijks beleeft ze er de herinneringen aan het geliefde continent, maar het haalt niet bij de overvloedige ervaring van de eerste ontmoeting met Afrika, in Burkina Faso. "Die eerste rit, 's avonds van het vliegveld naar een naburige plaats. Donker, ramen open, die geuren!... Eucalyptus, houtvuurtjes.... Ik was verkocht!". Een van haar onderzoeken in Burkina Faso richtte zich op de vraag hoe vrouwen betrokken zijn bij drinkwaterprojecten en wat voor hen de impact daarvan is. "Door waterputten in de dorpen hoeven vrouwen niet meer uren naar bronnen te lopen om water te halen. Maar wat gebeurt er met de gewonnen tijd? Beschikken vrouwen daar zelf over of bepalen de mannen dat?". Dorpscomités beheren die pompen: financiën, onderhoud, reparaties enz. "Bijna altijd mannen. In mijn onderzoek werd voor dat beheer een vrouwencomité opgezet, inclusief training voor onderhoud en reparatie. De vrouwen hebben groot belang bij een goed draaiende waterpomp en zijn heel gemotiveerd. Dat een kapotte pomp niet meteen gerepareerd wordt

Koos en tolk Anna met kinderen in Lugaba

en werkeloos blijft staan, komt bij zo'n vrouwencomité niet voor". De focus op vrouwen had als consequentie dat de mannen niet werden meegenomen in dit project. "Ik heb daarvan geleerd dat je op de een of andere manier ook mannen erbij moet betrekken, zodanig dat ze de empowerment van vrouwen ondersteunen. Dat vergt nog heel wat nadenken over de manier waarop je dat doet, namelijk zo dat vrouwen wel controle houden over hun eigen empowermentproces".

Empowerment of women

De liefde voor Tanzania begon bij Koos Kingma al in de 80-er jaren, toen ze betrokken raakte bij een landbouw voorlichtingsproject dat zich richtte

op positieverbetering van boerinnen. "Ik kreeg een baan aan de Universiteit Leiden om dat onderzoek te doen. Samen met een collega vertrok ik naar Tanzania. Ik heb er een jaar in een dorp gewoond - alleen, de collega zat in een ander district -, geen stromend water, geen elektriciteit, wel veel spinnen en slangen. Ik volgde er negen vrouwen die in de landbouw werkten. Alles uitgeplozen: hun werk, het huishouden, de opvoeding van de kinderen, de administratie enz.". In 1991 was Koos klaar met het onderzoek en het boek over de boerinnen. Ze ging werken als socioloog bij een landbouwkundig onderzoeksinstituut in Tanzania en nam na een paar jaar studieverlof om terug te gaan naar 'haar' dorp. "De economie van het land was veranderd van een staatssocialisme in een liberale markteconomie. Wat betekent dat voor vrouwen en de man-vrouw verhouding, vroeg ik me af". Enkele jaren later kon Koos zich volledig storten op gedegen onderzoek en naar antwoorden op haar vragen. Nadat ze zeven jaar voor Oxfam Novib in Den Haag gewerkt had en docent werd aan hogeschool Van Hall Larenstein in Velp, maakte ze gebruik van de van overheidswege gestimuleerde mogelijkheid om leerkrachten met een master in aanmerking te laten komen voor een promotieplaats, een PhD. "Dat was de kans waarop ik gewacht had. Promoveren op die negen boerinnen uit mijn eerste onderzoek in Tanzania".

Onderzoeker, maar vooral dorpsgenoot

In 2014 en 2015 ging ze maandenlang weer terug naar de vrouwen uit haar eerdere onderzoeken. "En ik was er meteen weer net zo thuis als eerst. Behalve de onderzoeker die vraaggesprekken voerde en alles bestudeerde, was ik ook gewoon een dorpsgenoot. Ik heb er meegewerkt om de lokale school af te bouwen en daar leerde ik veel van. Met de dorpsleiding was afgesproken dat ik het bouw materiaal zou kopen en ervoor zou zorgen dat alles in het dorp kwam. Het comité zou de arbeid regelen. Ownership creëren, had ik me voorgesteld, maar dat werkte niet. Alle spullen lagen naast mijn huis en er gebeurde niks. Ik heb toen ook maar de arbeid betaald, maar het zat me niet lekker. Maar daar begon wel de kentering. De leden van het dorpscomité waren onder de indruk van dat gebaar: dat ik het de moeite waard vond om in hen te investeren! Dat veranderde alles". Inmiddels is Koos Kingma in haar dorp in Tanzania al lang niet meer de blanke expert met de geldbuidel. "Ik ben er mens. We zijn gelijkwaardig. Het voelt zo rijk om zo'n plekje op de wereld te hebben. Het is mijn tweede thuis". Op dezelfde manier ziet Koos Kingma het Soroptimisme. "Soroptimist zijn geeft me ook een thuisgevoel. Toen ik het veldwerk in Tanzania had afgesloten, kwam ik in een denkspiraal. Het was zo intensief geweest - en er speelden nog een paar ingrijpende zaken in het dorp - dat ik me afvroeg wie ik ook alweer was... Dat gevoel heb ik met een paar Soroptimisten gedeeld en dat was heel waardevol. Dat is min of meer een vaste groep vrouwen geworden en zo empower je elkaar ook weer".

Koos Kingma in Tanzania

Rebelse Koosje

Koos Kingma ziet als basis voor haar werk een stevig en liefdevol gezin in Twente. "Mijn vader was trots op mijn moeder. Hij vroeg een lintje voor haar aan en dat kreeg ze! Ze had alleen lagere school, maar ontwikkelde zich prima. Werd actief in de Vrouwen Advies Commissie en in Vrouwen van Nu. Ze was stoer! Ik trok vaak met mijn vader de natuur in, maar ik kreeg ook veel mee van mijn moeder. Op de basisschool bij ons zaten leerlingen uit het Ambonnezenkamp. Diversiteit was voor mij normaal, maar neefjes en nichtjes zeiden: wat voor apen zijn dat? Ik heb nog eens gestaakt op de basisschool, omdat we vonden dat een meester de Molukse kinderen onrechtvaardig behandelde. Ik was wel rebels....

Dat bleef ze ook in het voortgezet onderwijs, waar Koosje inmiddels Koos was geworden die haar lange haren had laten afknippen. Een nieuwe periode. "Op de fiets naar Almelo, spannend, leuk. Je leerde andere dingen en je trof nieuwe mensen. Om uit te kunnen gaan had ik baantjes bij een supermarkt en in de kassen. Ik was heel zelfstandig. En daarna? Ik had de hele bibliotheek al uitgelezen, ook over dokter Albert Schweitzer. Wat hij deed wilde ik ook!"

Twee keer werd Koos uitgeloot voor de studie medicijnen. Ze koos toen voor de studie agrarische sociologie van de niet westerse gebieden in Wageningen. Albert Schweitzer werd ze niet, maar Afrika en de bevolking staan, net als bij hem, centraal in haar werken en leven.

Wat kan JobTotaal voor particulieren, werknemers en werkgevers betekenen?

JobTotaal is een bedrijf dat zich richt op alle vragen rondom werk en loopbaan. Concrete en betaalbare oplossingen voor boventaligheid, reorganisatie en uitstroom van medewerkers. Drie door de wol geveerde dames zijn met elkaar van veel markten thuis om mensen te begeleiden bij het vinden van een passende werkring. Dat doen wij vanuit ons gezellige kantoor in Veenendaal. We hebben met elkaar een enorm netwerk opgebouwd in heel Nederland dat we graag voor iedereen inzetten.

1. Outplacement, begeleiding naar een nieuwe werkring
2. Van-werk-naar-werk-trajecten bij boventaligheid en/of reorganisatie
3. Loopbaanondersteuning en sollicitatietraining
4. Spoor 2 trajecten; begeleiding naar een passende externe werkplek bij ziekte
5. Jobcoaching en begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
6. Begeleiden van ZZP-ers naar succesvol ondernemerschap

Meer info via @JobTotaal en www.jobtotaal.nl

De drie dames van JobTotaal: Astrid Houtkamp, Soroptimist Riek van der Vlag en Marie Louise Whitlau

Elke Techneut zijn eigen leut

Een origineel geschenk in een oer-Hollandse kruik speciaal voor techneuten!

Techneutje is een overheerlijke kruidenlikeur om zelf te drinken of als relatiegeschenk weg te geven. Techneutje dankt zijn kleur en smaak aan de samenstelling van minimaal 25 verschillende soorten kruiden en heeft een intrigerende en aangename zoete smaak.

• Naast het kruikje van 10 cl is Techneutje tevens verkrijgbaar in 35 cl, 70 cl.

• Ook leverbaar in geschenkverpakking inclusief 3 stenen drinkkruikjes

Leuk en uniek!
Personaliseer uw relatiegeschenk met uw eigen logo, foto of spreuk.
Mij vertellen u graag de mogelijkheden.

www.tech-neutje.nl

MAAKT DRUKWERK ONDERSCHEIDEND & GROEN

ecodrukkers
MILIEUVERANTWOORD

www.ecodrukkers.nl

- Participant festive forum Empowerment FSDL90 Leeuwarden

Africa is in the heart of Koos Kingma

Rural sociologist Koos Kingma got hooked on Africa during her studies when she went to Burkina Faso. “When I smelled the scent of the eucalyptus and fire wood, Africa stole my heart”. After graduation, she was employed as a researcher and lived for a year in a village in Tanzania. “No running water, no electricity and a lot of spiders and snakes”. She researched women farmers. Over a period of 25 years she went back a few times for a restudy of the village and the woman farmers. She also helped build a local school. “My idea was to buy the materials and leave the work to the villagers, as an example of ‘ownership’. Unfortunately it didn’t work. Nobody took the initiative. So I decided to pay for the work as well. That made the difference, the people were impressed by my gesture. That I thought it was worth the effort to invest in them! It changed everything.”

Being a Soroptimist gives Koos the opportunity to reflect on women’s empowerment from different perspective. She is currently writing her PhD and her ‘sisters’ give her support and inspiration through which she feels empowered.

SI CLUB ALMELO INVITED THEIR FOUR FOREIGN EXCHANGE PARTNERS TO LEEUWARDEN

Celebrating Friendship Links

SI club Almelo has four Friendship Links – and they meet each year. This time the Soroptimists from Kristiansand Norway, Silkeborg Denmark, Münsterland-Süd Germany and Weybridge England all will come to Leeuwarden to celebrate the Friendship Days together. Their members sent us a contribution and pictures to let us know how much they enjoy the annual meeting and how they enjoy to come to Friesland this year.

Hello from Norway,

This is an opportunity to refresh friendships and make new ones, as well as getting to know the host club's projects, culture and challenges. The best experiences are the good conversations and visits to the homes of Soroptimist sisters".

Is it hard to motivate club members to join the meetings?

"Yes, especially if they are new in the organisation. Travel and stay is often a major cost. Being professional women with duties to children and often older parents means there is less time to nurture private time and Soroptimist friendship meetings. But – we

are indeed very much online and active in social medias. Maybe real time meetings online could initiate more interest and a wish to meet in real life. And maybe there should be biannual meetings?"

"To raise interest we always present the invitation at Club meetings and distribute it by mail, and also publish it at the Clubs intranet pages. At our Clubs homepage, we have a unique page for the friendship clubs: <https://kristiansand.soroptimistnorway.no/om-klubben/vennskapsklubber/> I would very much like to have attended the Soroptimist Friendship Days in Leeuwarden but my duties as webmaster of our Union homepage www.soroptimistnorway.no oblige me to attend a meeting in Bergen".

Veslemøy Klingsheim
SI Kristiansand

Her clubmate Betten Geheb:

I enjoy the meetings with interesting programs. Always something to learn. I like to meet my friends face to face, to talk and to discuss. For me friendship is one of the values of being a Soroptimist. It may be difficult to keep the tradition going. I think the older Soroptimists see more value in the meetings than the young ones. You have to join the meetings to feel the value. It seems to be difficult for the young

members to start travelling. It is easier for the elderly, many are retired. The young ones are still working and have families to spend time with.

I have nearly joined all the meetings since the start of our club. This year, sorry to say, I cannot join the meeting. The reason is a special family event.

Betten Geheb,
Kristiansand Norway

"From the beginning our club has been interested in contacts with other clubs, because SI is an international organisation. I like the meetings very much, every one was in some way interesting. But it seems to become difficult for some clubs to meet every year...The younger members don't have so much time because of their profession and their family.

I am looking forward to our meeting in Almelo and Leeuwarden, because I like the exchange with Soroptimists of different countries and meeting "old" friends".

Maria Hagedorn
Germany

From Silkeborg, Denmark we received two reactions. Hanne Jolin Eriksen writes:

I have participated for so many years. My favorite is to meet 'old' friends and be familiar with new participants and have new experiences about history, culture and development of the towns and districts of our friendship links - and be together with all the Soroptimists! The first years of our meetings we had a special subject for the meeting, which could be Soroptimistic like: how do we cope with Extension in our clubs, how do we use the Coordinator programme (due at that time!). From the beginning the decision was to meet every year - and I think this was so wise a decision. It motivates and keeps us in the spirit which is shown to newer members so they HAVE to try to come. So far we can say that we have had success. I look forward to participate!

Hanne Jolin Eriksen
Silkeborg

Clubmate Solveig Jensen lets us know: I like that we can see each other every year. That gives a nice friendship with members from the other clubs, and it is possible to get to know each other better and better.

There are good talks and it's good to hear about the projects in the other clubs and learn about everyday life in the other countries. It sometimes is hard to motivate the clubmembers who have not participated in a friendship meeting before, but we tell about the friendships between the sisters. And every five year, when we are the host, we try to involve everybody, and they can experience how it is themselves.

I am looking forward to meet and talk to all my good friends from the other clubs in Almelo – and see the fashion-show! - and go to Leeuwarden to experience the Capital of Culture.

Solveig Jensen
SI Silkeborg

From England a story from Alexis Neville of Soroptimistclub Weybridge:

"It is a wonderful opportunity to make friends from different countries, understand and appreciate their way of life and to exchange ideas and problems regarding our clubs. Staying in people's homes and becoming friends has been among the many best experiences.

It is not always easy to arrange for a good number of members to take part. Younger members have limited holiday and other commitments that may stop them attending, older members may have health issues that limit their attendance but all age groups enjoy the events when they attend. We explain the uniqueness of this friendship group to new members as a specific advantage of joining our club and encourage them to attend. We advertise the invitations enthusiastically and do very positive reports when we return. I am very much looking forward to the trip to Almelo, as I always enjoy it there. I am particularly looking forward to the trip to Leeuwarden and see how they have embraced being European city of culture.

Alexis Neville
Weybridge

Tekst: Coosje Hoekstra
Foto's: club Almelo

Het Pentagram van club Almelo: alle vijf clubs samen, elk jaar weer

Zes enthousiaste leden van Soroptimistclub Almelo. “Onze friendshiplink-ontmoetingen, ieder jaar een feest!”. Op een zonnige avond in de achtertuin van Cathriene Jager vertellen ze graag over hun ervaringen met de vier friendshiplinks die ze elk jaar treffen. Dat wordt een vulkaanuitbarsting van impressies, verhalen, belevenissen. Daarnaast nog een tas vol verslagen en fotoalbums. Zie daar maar eens één verhaal van te maken... Hieronder de uiteindelijke versie.

Wie

- Cathriene Jager, een van de oprichters van Club Almelo (1985)
- Huiby Imthorn, initiator van de internationale meetings met friendshiplinks
- Joke van Dalen, een van de contactpersonen friendshiplinks
- Anita Hilberink
- Annie Wielemaker
- Rosemarie Merz

Huiby Imthorn heeft de jaarlijkse ontmoeting van vijf clubs in één week-end op haar geweten en dat draagt ze graag uit. Zij zwengelde al in 1986 in de pas geïnaugureerde club Almelo het belang van internationale ontmoetingen aan. “Wij vormen met vier friendshiplinks – Kristansand Noor-

wegen, Silkeborg Denemarken, Münsterland-Süd Duitsland en Weybridge Engeland – een pentagram, een vijf-puntige ster. Elk jaar is er een internationale meeting, bij toerbeurt bij een van de Soroptimistclubs. Direct na onze inauguratie kozen we voor friendshiplinks waarmee persoonlijke contacten zijn te onderhouden: drie clubs in de Europese federatie en een in de Federatie van Groot-Brittannië en Ierland. Met club Münsterland-Süd waren zelfs voor de inauguratie van beide clubs al (schriftelijke) contacten.

Ijzeren discipline

Met ijzeren discipline, nauwkeurige draaiboeken en tijdige start van de organisatie laat club Almelo zien hoe je van zo'n internationaal weekeinde een succes maakt, zeker als jouw club de meeting organiseert. “Op tijd beginnen”, drukken de Almelse Soroptimisten iedereen op het hart. “Een jaar voor het friendshiplinkweekend een commissie vormen met minimaal een bestuurslid er in. Ook ruim van tevoren beginnen met taken verdelen en een opzet maken van eventuele activiteiten”. Geen hap-snap beleid, alles vastleggen, tot in detail beschrijven wie waarvoor verantwoordelijkheid draagt. Je voelt er de hand van rasorganisatoren en managers in. Binnen de vastgelegde kaders van draaiboek en programma is er overigens

ook ruimte voor spontane invallen, persoonlijke invulling en plotselinge wijzigingen. Veel buitenlandse gasten van club Almelo noemen plaatsen als Ootmarsum, Deventer en Zutphen als geliefd uitstapje: zo gezellig, zoveel kunst en andere leuke zaken. Als het niet in het officiële programma zit, kan vaak een persoonlijk uitstapje gepland worden. Of de gasten blijven nog wat langer en gaan na de friendshiplink-meeting zelf verder op onderzoek uit. “Dat doen wij zelf ook wel”, vertellen de Almelse Soroptimisten. “Het officiële programma is op zondag om 12 uur afgelopen en dan blijven we gewoon langer. Heb je nog fijn tijd om zelf de musea van je keuze te bezoeken, of de wandelingen te maken die je wilt. Soms staat je gastvrouw er op dat je blijft logeren, maar het kan ook dat je op de terugreis naar Nederland nog een paar bijzondere plekken aandoet en overnacht in een hotel”. Uit een van de dagboeken van Cathriene: “Wij leenden een auto en reden samen naar het Asger Jorn museum, waar we een mooie collectie schilderijen uit de Cobra tijd konden bekijken. Het museum op zich was al een bezoek waard”. Geliefde elementen van de internationale meetings zijn: de ontvangst op donderdagavond (spanning, wie is mijn gastvrouw, in wat voor huis kom ik terecht, met wie). De huis-maaltijd op vrijdagavond (bij wie, met wie, is

alles klaar of moet je meehelpen met koken, opruimen en afwassen?). De activiteiten op zaterdag. De inhoudelijke Soroptimist-zaken die aan de orde komen en die je visie en mening kunnen aanscherpen.

Dichter bij elkaar

“Internationale vriendschappen, maar je komt ook als clubleden dichter bij elkaar, zowel door het organiseren als door het deelnemen. Weten jullie nog van die keer dat we terugkwamen uit Noorwegen en in Denemarken onze gehuurde cabin moesten vinden?”. Het dagboek van Cathriene biedt uitkomst: “Het was 12 uur, stikdonker, we vonden de camping, maar waar was de cabin? De sleutel hing zoals afgesproken bij de reservering aan een haakje bij de ingang, dat klopte. Huiby liep de camping rond en vond uiteindelijk de cabin en

wij volgden in de auto”. Het dagboek verhaalt verder hoe moeilijk het bleek om het lichtknopje te vinden, maar vooral hoe juist daar in het donker als donderslag bij heldere hemel het bericht kwam dat de zwager van een van de Almelse clubleden was overleden. De saamhorigheid bij het oplossen van lastige dingen, het samen praten en de koffie tot diep in de nacht zijn zeer troostrijk. “De persoonlijke contacten zijn zo belangrijk”, vinden alle Almelse Soroptimisten. “Die worden verdiept en verbreed. Jammer dat de jonge leden vaak te weinig tijd hebben voor de uitwisselingen”. Het ritme van elk jaar een ontmoeting is van belang. “Maar het is de vraag of deze traditie is vol te houden. Een van de clubs heeft al eens moeten afhaken omdat ze te klein was geworden en geen kans zag het weekend te organiseren. We begrij-

pen dat, het kost heel wat menskracht. En geld ook. Wij hebben daarvoor een speciale spaarrekening. Ook de deelname kost geld, zeker als je naar het buitenland moet reizen. Maar dan heb je ook wat: niet alleen de vriendschap, maar ook professionele verdieping van je eigen werk”.

Leeuwarden

In september komen leden van de vijf Soroptimistclubs bijeen in Almelo. Belangrijk onderdeel: gezamenlijk bezoek aan de Friendship Days in Leeuwarden en het 90-jarige jubileum van de Nederlandse Unie. “En daarna zijn we allemaal kapot. Van het organiseren, het praten, het volle programma. Maar het wordt vast weer heerlijk”, aldus de leden van club Almelo.

AL MEER DAN 30 CLUBS DOEN MEE MET VINDEN VAN NIEUWE SOROPTIMISTEN

Breng SorOptimisme in je leven!

Onder deze titel is een campagne gestart om nieuwe leden te werven. Hoewel diverse clubs regelmatig nieuwe leden verwelkomen en er ook nieuwe clubs ontstaan, hebben we de laatste jaren met een dalend ledenbestand te maken. En minder leden betekent minder inkomsten en minder handen om ons sterk te maken voor de rechten van vrouwen en kinderen.

Deze campagne is een initiatief van Aimée Vegter, club Bussum, die samenwerkt met de Extensie Commissie. In totaal hebben zich 34 clubs aangemeld om mee te doen. De doelstellingen van onze organisatie zijn onverminderd belangrijk en noodzakelijk, wat maakt dat we willen blijven investeren in het verwelkomen, binden en boeien van leden. Als doelstelling voor 2025 is een groei van 10% geformuleerd. Een andere aanpak om leden te werven is nodig. Een, die gebruik maakt van de kracht van vrouwen: verbinden!

Hoe vinden we leden?
We boren het netwerk van de Soroptimisten zelf aan om nieuwe leden voor andere Soroptimistclubs te vinden.

- Deelnemende clubs organiseren een inloopavond voor geïnteresseerden. De inloopavond is een reguliere clubavond, die voor een keer ook open staat voor geïnteresseerden.
- Elke Soroptimist zoekt in haar netwerk naar potentiële kandidaten voor andere Soroptimistclubs.
- De inloopavonden zijn allemaal in november, waardoor er een landelijk wervingsinitiatief ontstaat. Daarmee profileren we ons als grote, sterke organisatie.

Wat doet de werkgroep ‘Breng SorOptimisme in je leven’?

- Zorgt voor organisatie & coördinatie van dit landelijke initiatief.
- Zorgt dat geïnteresseerden in contact worden gebracht met een club.
- Publiceert in september een overzicht van alle clubs die een inloopavond organiseren.
- Werft vanaf medio september actief geïnteresseerden voor de inloopavonden.
- Zorgt voor een voorbeeld van een draaiboek voor de inloopavond

Deze clubs doen al mee: Alkmaar • Almere • Alphen a/d Rijn • Amsterdam Centrum West • Assen • Batenburg ‘Maas en Waal’ • Beneden Maas • De Bevelanden (standplaats Goes) • De Bilt/Bilthoven • De Meierij (regio ‘s-Hertogenbosch en Oss e.o.) • De Reestlanden (Zuidwest Drenthe) • De Veenkoloniën (Zuid-Oost Groningen) • Deventer • Eindhoven • Emmen • Enschede • Flevoland • Friesland Noord • Friesland Zuid (Drachten-Oosterwolde en Heerenveen) • Gouda • Hoorn • Kop van Overijssel (ruime regio rond Steenwijk) • Leeuwarden Noorderlicht • Leiden Aurora • Lisse Bollenstreek • Noord West Veluwe • Oss le Papillon • Raalte Nijverdal ‘SallAnders’ • Rotterdam • Schouwen Duiveland • Tilburg i.o. • Utrecht Nedersticht • Wieringerland: Gemeente Hollands Kroon • Zaanstreek

Wat kan jij doen?

- Kijk medio september op **Soroptimist.nl**, welke Soroptimist clubs een inloopavond organiseren (in het besloten deel, onder NIEUWS)
- Zoek in je netwerk naar vrouwen die een aanwinst zouden zijn voor het Soroptimisme én die geïnteresseerd zouden zijn in een kennismaking.
- Geef de contactgegevens (naam, email, telefoonnummer en woonplaats) door via **welkom@soroptimist.nl**. De Werkgroep neemt contact met hen op. Je kan hen natuurlijk ook verwijzen naar de website: ze kunnen zich zelf aanmelden via een button op de homepage.
- Wil je een club in je buurt helpen met het organiseren van de inloopavond? Laat ons dit weten via **welkom@soroptimist.nl**.

De planning

tot 15 oktober	Identificeren & Aanmelden geïnteresseerden voor een inloopavond in je netwerk (jij meldt ze aan of ze doen dit zelf), via welkom@soroptimist.nl .
begin september	Interne communicatie met de clubs die een inloopavond organiseren.
medio september / medio oktober	Externe communicatie van de actie (FB, LinkedIn. Soroptimist.nl), communicatie inloopavonden
november	Inloopavonden door het hele land

De werkgroep bestaat uit: Aimée Vegter (club Bussum) en Ineke van Hofwegen (Extensie Commissie).

S O R O P T I M I N I

Silk shawl designed by Charity van der Meer and Hinke Veenstra

Beautiful silk shawl designed by fashion designer Charity van der Meer and artist Hinke Veenstra. Please make sure to buy this gorgeous piece of fashion so you will always have a colourful memory of the Friendship Days weekend!

Material: 100% silk • Colour: in blue on yellow or blue and yellow on white

Price: € 30,00

For sale at FSDL90

Mariet Verhoef-Cohen
'our' President of Soroptimist International

The first year of her presidency ended this July. De Soroptimist is running a series, featuring one aspect of Mariet's work in each edition.

President's Appeal: Women, Water & Leadership

Each SI President chooses a biennium theme, the 'President's Appeal', which is supported through funds raised by Soroptimists worldwide. Mariet, a water woman if ever there was one (even her zodiac sign is Aquarius), has opted for an ambitious water theme: 'Women, Water & Leadership' (WWL), which will support five projects on five continents to educate, empower and enable women and girls. The aim is to ensure they have the capacity, experience and education needed to manage water resources, improve their lives and gain careers in water-related professions.

Iedere SI President mag een thema kiezen, de 'President's Appeal', waarvoor Soroptimisten wereldwijd fondsen werven. Mariet is een echte watervrouw (zelfs haar sterrenbeeld is waterman) en koos voor een ambitieus waterthema: 'Women, Water & Leadership' (WWL), dat projecten op vijf continenten zal steunen waarmee vrouwen worden opgeleid om met kennis, kunde en ervaring leidinggevende rollen op zich te nemen in watermanagement, hun levensstandaard te verbeteren of carrière te maken in een watergerelateerd vak.

Why water?

When water resources are unhealthy or unreliable, businesses cannot grow nor hire or sustain a workforce. Local commerce suffers, incomes decline, tax revenues fall. Today, due to population and economic growth, 2.5 billion people (36% of the world population) live in water stressed regions. Women and girls are disproportionately affected.

Mwihoko Women

The WWL African project is with the Mwihoko Women Group in Kenya. Focused on improving access to agricultural information, clean energy and water to achieve better food security, the project will benefit 500 women farmers; 74 from Nakura County are currently being educated in agriculture and modern farming techniques, including skills to aid crop maturity and increase agricultural yield, allowing the women to move from subsistence farming to selling their produce at market.

WeWash

The WWL European project, WeWash (Women Empowerment through WAter, Sanitation, and Health), is reshaping the lives of unemployed and low-income women and girls in rural villages in Bulgaria by increasing access to safe water and sanitation,

whilst supporting the provision of healthy food for the women and girls. Coaching programmes and leadership training support the involvement of women in decision-making, increasing employability for 100 women, and equipping 30+ women with the skills to run small-scale businesses in the alternative sanitation sector.

Projects started already

Mariet recently visited a rural village in Sarawak, Malaysia, where there is no clean water for drinking or cooking, no electricity, no sanitation and no medical clinic. Threatened by consistent logging, which is harming the rich biodiversity of the area and polluting vital sources of drinking water, the community needs support. The Asian WWL

project has started there in collaboration with Malaysian Soroptimist clubs

Make a Difference to Women and Girls

WWL will contribute to achieving Sustainable Development Goals (SDGs) 1, 2, 4, 5, 6 and 7, on the challenges of poverty, food security, access to education, gender equality, access to water, and environmental issues worldwide. All Soroptimists are invited to support WWL, individually or through their clubs. To find out more and how to donate, read more on soroptimistinternational.org/wwl.

Wanda Peters,
club De Bilt Bilthoven
SI PR Liaison Officer

Waarom water?

Ongezonde of onbetrouwbare waterbronnen verlammen de economie. Bedrijven kunnen niet groeien of personeel niet aanhouden. Lokale commercie zakt in, inkomens en belastinginkomsten dalen. 2,5 miljard mensen wonen in gebieden waar door de bevolkings- en economische groei water schaars, overvloedig of vervuild is. Vrouwen en meisjes lijden daar onevenredig onder.

Mwihoko Women

Het WWL project in Afrika is bij de Mwihoko Women Group in Kenia. Het focust op het overdragen van agrarische kennis en het verbeteren van toegang tot schone energie en water om de voedselvoorziening te verbeteren en zal 500 vrouwelijke boeren vooruit helpen. 74 uit Nakura County leren nu werken met moderne agrarische technologieën, waaronder methoden om de oogstrijpheid van gewassen te sturen en de oogst te vergroten. Zo kunnen zij niet alleen hun gezin van voedsel voorzien, maar ook met hun producten op de markt inkomen genereren.

WeWash

Het WWL project in Europa, WeWash (Women Empowerment through Wa-

ter, Sanitation and Health) verandert ingrijpend de levens van vrouwen en meisjes in dorpen in Bulgarije door verbeterde toegang tot schoon water en sanitatie en coaching en leiderschapstrainingen. 100 vrouwen zullen grotere kansen op de arbeidsmarkt krijgen en meer dan dertig vrouwen worden getraind om als ZZP-er in de alternatieve sanitatiesector te starten.

Het volgende project

Mariet bezocht onlangs een dorp in Sarawak, Malaysië, waar geen schoon water is om te drinken of mee te koken, geen elektriciteit, geen sanitatie en geen medische kliniek. Onder druk door de constante houtkap, die de rijke biodiversiteit van het gebied schaadt en de drinkwaterbronnen vervuilt, heeft de dorpsgemeenschap dringend steun nodig. Vrouwen uit het Maleisische dorp Long Tanyit leren het land beter bewerken, regenwater opvangen en opslaan voor tijden van droogte, waterleidingen lassen of andere waterberoepen.

WWL helpt vrouwen en meisjes vooruit

WWL zal bijdragen aan het behalen van duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) 1, 2, 4, 5, 6 en 7, op het gebied van armoede, voedselzekerheid,

onderwijs, gendergelijkheid, schoon water en duurzame energie.

Alle Soroptimisten worden uitgenodigd WWL te steunen, individueel of met hun club. Lees meer over WWL en hoe te doneren op soroptimistinternational.org/wwl

Wanda Peters,
club De Bilt Bilthoven
SI PR Liaison Officer

Women, Water & Leadership

Women, Water & Leadership
SI President's Appeal 2017-2019